

ຕ້ອງການຂໍ້ມູນເພີ່ມເຕີມ ກະຮຸນາພົວພັນ;  
ຫົວໜ້າຫອງການ ຄະນະກຳມະການຄຸມຄອງແຫ່ງຊາດ  
ເພື່ອແກ້ໄຂບັນຫາລະເບີດບໍ່ທັນແຕກ ທີ່ຕົກຄາງ ຢູ່ ສປປ ລາວ

ຕູ້ ປ.ນ. 7261  
ນະຄອນຫຼວງວຽງຈັນ, ສປປ ລາວ  
ແວຟໄຊ: [www.nra.gov.la](http://www.nra.gov.la)  
ອີແມວ: [nra@etllao.com](mailto:nra@etllao.com)  
ໂທ: (+856-21) 244220, 244221, 244218  
Fax:(+856-21) 252 819

For more information, please contact  
National Director National Regulatory Authority  
UXO / Mine Action Sector in Lao PDR

P.O.Box 7261  
Vientiane, Lao PDR  
Website: [www.nra.gov.la](http://www.nra.gov.la)  
Email: [nra@etllao.com](mailto:nra@etllao.com)  
Tel: (+856-21) 244220, 244221, 244218  
Fax:(+856-21) 252 819

ສົນທິສັນຍາວ່າດ້ວຍລະເບີດບໍ່ມີປີ້

CONVENTION ON CLUSTER  
MUNITIONS





ບົ່ມບີ້ 26 ຢູ່ໃກ້ ໂຮງຮຽນ ປະຖົມ ໂພນໄຮ, ບ້ານ ໂພນໄຮ, ເມືອງ ເຊໂປນ, ແຂວງ ສະຫວັນນະເຂດ.

**BLU 26 was found in this tree stump, near the primary school ‘Phone hai’,  
Phone hai village, Sepon District, Savannakhet Province.**

ຮູບຢູ່ຂ້າງໜ້າ:

ບົ່ມບີ້ 24 ທີ່ຕົກຄ້າງ ຢູ່ ສປປ ລາວ ຊຶ່ງມາຈາກສົງຄາມຫວຽດນາມ ໃນຊຸມປີ 1960 ແລະ 1970

Front Photograph:

Unexploded BLU 24 submunition that remains in the Lao PDR, remnants from the Vietnam War in the 1960’s and 1970’s.

ຖ່າຍຮູບ: ບຸນເພັງ ສີສະຫັວດ.

Photographer: Bounpheng Sisawath.

## ສິນທິສັນຍາວ່າດ້ວຍລະເບີດບິ່ມບີ່

ແມ່ນເຄື່ອງມືກົດໝາຍສາກົນ ທີ່ເກືອດຫ້າມການນຳໃຊ້ ແລະ ສະສົມ ລະເບີດບິ່ມບີ່ ທີ່ສ້າງຄວາມເຈັບປວດທໍລະມານໃຫ້ແກ່ປະຊາຊົນພົນລະເຮືອນອັນເປັນທີ່ຍອມຮັບບໍ່ໄດ້ ແລະ ຮັບປະກັນໃຫ້ມີຂໍ້ບັງຄັບຢ່າງພຽງພໍກ່ຽວກັບ ການດູແລປົ່ນປົວ ແລະ ພື້ນຟູ ຜູ້ລອດຊີວິດຈາກລະເບີດບິ່ມບີ່ ແລະ ການເກັບກູ້ລະເບີດຕົກຄ້າງ ຈາກບໍລິເວນທີ່ໄດ້ຮັບຜົນກະທົບ.

ມີທັງໝົດ 23 ມາດຕາ ເຊິ່ງກວມເອົາ:

- ການຫ້າມນຳໃຊ້ ລະເບີດບິ່ມບີ່ ທຸກຊະນິດທີ່ເຄີຍໄດ້ນຳໃຊ້.
- ການເກັບກູ້ລະເບີດຕົກຄ້າງ ອອກຈາກບໍລິເວນທີ່ຮູ້ວ່າຖືກຜົນກະທົບ ໃຫ້ສຳເລັດ ພາຍໃນເວລາ 10 ປີ, ແລະ ອາດສາມາດຕໍ່ເວລາໄດ້ອີກຕໍ່ໄປ ເທື່ອລະ 5 ປີ.
- ການທຳລາຍ ລະເບີດບິ່ມບີ່ທີ່ຢູ່ໃນສາງອາວຸດ ໃຫ້ສຳເລັດພາຍໃນເວລາ 8 ປີ; ອາດສາມາດຕໍ່ເວລາ ໄດ້ 4 ປີ.
- ການຊ່ວຍເຫລືອແກ່ຜູ້ຖືກເຄາະຮ້າຍ.
- ການເຮັດບົດລາຍງານ ແລະ ມາດຕະການດ້ານຄວາມໂປ່ງໄສ ຢ່າງເຂັ້ມງວດ.
- ການຮ່ວມມືສາກົນ ແລະ ການຊ່ວຍເຫລືອ.
- ການພົວພັນ ກັບລັດ ທີ່ບໍ່ແມ່ນພາຄີ ຂອງ ສິນທິສັນຍາ ສະບັບນີ້.

ກອງປະຊຸມການທູດເພື່ອຮັບຮອງເອົາ ສິນທິສັນຍາວ່າດ້ວຍລະເບີດບົ່ມບີ້.

ດູບິນ, ປະເທດ ອຽກລັງ, ວັນທີ 19-30 ພຶດສະພາ 2008.

## ສິນທິສັນຍາວ່າດ້ວຍລະເບີດບົ່ມບີ້



ບົ່ມບີ້ 61  
BLU 61

## ສິນທິສັນຍາວ່າດ້ວຍລະເບີດບົ່ມບີ້.

ບັນດາ ລັດພາຄີ ຂອງ ສິນທິສັນຍາ ສະບັບນີ້,

ມີຄວາມເປັນຫ່ວງ ຢ່າງເລິກເຊິ່ງ ຕໍ່ປະຊາຊົນພົນລະເຮືອນ ແລະ ບຸກຄົນ ທີ່ສືບຕໍ່ແບກຫາບຜົນຮ້າຍຈາກ ການສູ້ຮົບກັນດ້ວຍກຳລັງອາວຸດ,

ຕົກລົງ ທີ່ຈະເຮັດໃຫ້ຄວາມເຈັບປວດທໍລະມານ ແລະ ການບາດເຈັບ ທີ່ເກີດຈາກລະເບີດບົ່ມບີ້ ຫຼື ສິນທິສັນຍາ ທີ່ຈະເກີດຈາກເວລາມັນຖືກນຳໃຊ້, ເວລາທີ່ມັນບໍ່ໄດ້ລະເບີດດັ່ງທີ່ຕັ້ງໃຈໄວ້ ຫຼື ໃນເວລາທີ່ມັນຖືກປະຖິ້ມໄວ້,

ມີຄວາມເປັນຫ່ວງ ທີ່ເສດລະເບີດບົ່ມບີ້ຕົກຄ້າງທີ່ຍັງບໍ່ທັນແຕກ ໄດ້ເຂັ້ມຂົ້າຊີວິດ ຫຼື ເຮັດໃຫ້ພົນລະ ເຮືອນ ພິການ, ລວມເຖິງແມ່ຍິງ ແລະ ເດັກນ້ອຍ, ເປັນອຸປະສັກ ຕໍ່ການພັດທະນາ ເສດຖະກິດ ແລະ ສັງຄົມ, ລວມເຖິງ ຄວາມສູນເສຍແບບແຜນການດຳລົງຊີວິດ, ການກົດຂວາງການພື້ນຟູ ແລະ ບູລະນະສ້າງສາຄົນ ໃໝ່ພາຍຫຼັງການສູ້ຮົບສິ້ນສຸດລົງ, ການທ່ວງດຶງ ຫຼື ກົດກັ້ນ ການກັບຄືນບ້ານເດີມຂອງຊາວອົບພະຍົບ ແລະ ຄົນພັດຖິ້ນຢູ່ພາຍໃນປະເທດ, ສາມາດສ້າງຜົນກະທົບໃນທາງລົບຕໍ່ຄວາມພະຍາຍາມໃນການສ້າງສັນຕິພາບ ແຫ່ງຊາດ ແລະ ສັນຕິພາບສາກົນ ແລະ ການຊ່ວຍເຫຼືອ ດ້ານມະນຸດສະທຳ ແລະ ມີຜົນສະທ້ອນອັນຮ້າຍ ແຮງອື່ນໆ ທີ່ຍືດເຍື້ອຍາວນານຫລາຍປີ ພາຍຫຼັງການນຳໃຊ້ ລະເບີດ ດັ່ງກ່າວ,

ມີຄວາມເປັນຫ່ວງ ຢ່າງເລິກເຊິ່ງ ເຊັ່ນກັນ ຕໍ່ອັນຕະລາຍທີ່ເກີດຈາກການສະລົມລະເບີດບົ່ມບີ້ ແຫ່ງ ຊາດໃນຈຳນວນຫລວງຫຼາຍ ເພື່ອຈຸດປະສົງໃນການນຳໃຊ້ປະຕິບັດການ ແລະ ຕົກລົງ ທີ່ຈະຮັບປະກັນໃຫ້ມີ ການທຳລາຍລະເບີດ ເຫລົ່ານັ້ນໂດຍໄວ,

ໂດຍເຊື່ອໝັ້ນວ່າ ມັນມີຄວາມຈຳເປັນທີ່ຈະຕ້ອງປະກອບສ່ວນຢ່າງມີປະສິດທິພາບ ຕາມຮູບແບບທີ່ ມີປະສິດທິຜົນ ແລະ ມີການປະສານງານກັນ ເພື່ອແກ້ໄຂສິ່ງທ້າທາຍ ສຳລັບ ການເກັບກູ້ ເສດລະເບີດບົ່ມບີ້ ທີ່ຕົກຄ້າງຢູ່ທົ່ວໂລກ, ແລະ ເພື່ອຮັບປະກັນໃຫ້ ເສດລະເບີດເຫລົ່ານັ້ນຖືກທຳລາຍ,

ຕົກລົງ ທີ່ຈະຮັບປະກັນໃຫ້ມີການປະຕິບັດຢ່າງເຕັມສ່ວນ ບັນດາສິດທິຂອງຜູ້ເຄາະຮ້າຍຈາກ ລະເບີດ ບົ່ມບີ້ທຸກຄົນ ແລະ ຮັບຮູ້ ກຽດສັກສີທີ່ມີມາແຕ່ກຳເນີດ ຂອງເຂົາເຈົ້າ,

ເດັດດຽວ ທີ່ຈະເຮັດຈົນສຸດຄວາມສາມາດຂອງຕົນ ໃນການໃຫ້ການຊ່ວຍເຫຼືອແກ່ຜູ້ຖືກເຄາະຮ້າຍ ຈາກລະເບີດ ບົ່ມບີ້, ລວມເຖິງການປົນປົວຮັກສາ, ການພື້ນຟູ ແລະ ການອຸ້ມຂູທາງດ້ານຈິດໃຈ, ຕະຫລອດເຖິງ ໃຫ້ການຊ່ວຍເຫຼືອໃຫ້ເຂົາເຈົ້າສາມາດການກັບຄືນສູ່ ສັງຄົມ ແລະ ສ້າງເສດຖະກິດ,

ໂດຍຮັບຮູ້ ເຖິງຄວາມຕ້ອງການ ທີ່ຈຳເປັນຕ້ອງໄດ້ໃຫ້ການຊ່ວຍເຫຼືອແບບພິເສດແກ່ຜູ້ເຄາະຮ້າຍຈາກ ລະເບີດບົ່ມບີ້ ທີ່ເປັນຜູ້ສູງອາຍຸ ແລະ ເພດຍິງ, ແລະ ແກ້ໄຂຄວາມຕ້ອງການພິເສດ ຂອງ ກຸ່ມທີ່ອ່ອນໄຫວ,

ໂດຍຄຳນຶງເຖິງ ສິນທິສັນຍາວ່າດ້ວຍສິດທິຂອງຄົນພິການ ເຊິ່ງ, ນອກເໜືອຈາກອັນອື່ນແລ້ວ, ຕ້ອງການ ໃຫ້ ບັນດາລັດພາຄີ ຂອງສິນທິສັນຍາດັ່ງກ່າວ ຮັບປະກັນ ແລະ ສົ່ງເສີມ ໃຫ້ມີການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດບັນດາ ສິດທິມະນຸດ ແລະ ສິດເສລີພາບອັນພື້ນຖານທັງໝົດ ຂອງຄົນພິການ ໃຫ້ໄດ້ຢ່າງຄົບຖ້ວນ ໂດຍປາສະຈາກ ການຈຳແນກ ປະເພດຂອງຄວາມພິການ,

ສຳນຶກເຖິງ ຄວາມຈຳເປັນຕ້ອງມີຄວາມພະຍາຍາມໃນການປະສານງານກັນຢ່າງພຽງພໍຢູ່ໃນຫລາຍ ເວທີ ເພື່ອແກ້ໄຂບັນຫາສິດທິ ແລະ ຄວາມຕ້ອງການຂອງຜູ້ເຄາະຮ້າຍຈາກອາວຸດຊະນິດຕ່າງໆ, ແລະ ເດັດດຽວ ທີ່ຈະຫລີກເວັ້ນບໍ່ໃຫ້ມີການຈຳແນກປະເພດຜູ້ເຄາະຮ້າຍຈາກອາວຸດຊະນິດຕ່າງໆ,

ໂດຍຍືນຍັນຄືນວ່າ ໃນກໍລະນີທີ່ບໍ່ຢູ່ພາຍໃຕ້ຂອບຂອງສິນທິສັນຍາສະບັບນີ້ ຫຼື ພາຍໃຕ້ສັນຍາສາກົນ ອື່ນໆ, ພົນລະເຮືອນ ແລະ ນັກຮົບ ແມ່ນຍັງຢູ່ພາຍໃຕ້ການປົກປ້ອງ ແລະ ສິດອຳນາດ ຂອງ ຫຼັກການຕ່າງໆຂອງ ກົດໝາຍສາກົນ ຊຶ່ງໄດ້ມາຈາກປະເພນີປະຕິບັດ, ມາຈາກຫລັກການມະນຸດສະທຳ ແລະ ມາຈາກຄວາມສຳນຶກ ດ້ານຄຸນນະທຳຂອງຄົນທົ່ວໄປ,

ເດັດດຽວ ເຊັ່ນກັນວ່າ ກຸ່ມຕິດອາວຸດ ແມ່ນແຕກຕ່າງຈາກກອງກຳລັງປະກອບອາວຸດຂອງລັດ ແລະ ບໍ່ວ່າ ໃນກໍລະນີໃດກໍຕາມ ຈະບໍ່ຖືກອະນຸຍາດໃຫ້ດຳເນີນກິດຈະກຳໃດໆ ຕາມທີ່ເກືອດຫ້າມລັດພາຄີຂອງສິນທິສັນຍາ ສະບັບນີ້ໄວ້,

ໂດຍສະແດງຄວາມຍິນດີ ຕໍ່ການສະໜັບສະໜູນຂອງສາກົນຢ່າງກວ້າງຂວາງ ຕໍ່ມາດຕະຖານສາກົນ ໃນການເກືອດຫ້າມລະເບີດຝັງດິນຕ້ານບຸກຄົນ, ດັ່ງທີ່ລະບຸໄວ້ໃນສິນທິສັນຍາ ປີ 1997 ວ່າດ້ວຍການເກືອດຫ້າມ ການນຳໃຊ້, ສະສົມ, ຜະລິດ ແລະ ສົ່ງຄ່ຽນ ລະເບີດຝັງດິນຕ້ານບຸກຄົນ ແລະ ການທຳລາຍລະເບີດດັ່ງກ່າວ,

ໂດຍສະແດງຄວາມຍິນດີ ເຊັ່ນກັນ ຕໍ່ ການຮັບຮອງ ເອົາອານຸສັນຍາວ່າດ້ວຍເສດລະເບີດສົງຄາມ, ຊຶ່ງເປັນເອກກະສານຊ້ອນທ້າຍ ຂອງສິນທິສັນຍາວ່າດ້ວຍການເກືອດຫ້າມ ຫລື ຈຳກັດການນຳໃຊ້ ອາວຸດທຳ ມະດາບາງປະເພດເຊິ່ງເຫັນວ່າອາດຈະເຮັດໃຫ້ເກີດຄວາມບາດເຈັບເກີນຄວາມຈຳເປັນ ຫລື ມີຜົນກະທົບ ແບບວົງກ້ວາງ ຊຶ່ງມີຜົນບັງຄັບໃຊ້ແຕ່ວັນທີ 12 ພະຈິກ 2006, ແລະ

ໂດຍປາດຖະໜາ ທີ່ຈະເພີ່ມທະວີການປົກປ້ອງ ພົນລະເຮືອນ ຈາກ ຜົນກະທົບຂອງເສດລະເບີດບົ່ມ ບິດກຳລັງ ຢູ່ຕາມສະພາບແວດລ້ອມ ພາຍຫຼັງສິ້ນສຸດການສູ້ຮົບ,

ໂດຍຈົດຈຳໄວ້ ເຊັ່ນກັນ ຍັດຕິ 1325 ຂອງສະພາຄວາມໝັ້ນຄົງ ສະຫະປະຊາຊາດ ວ່າດ້ວຍແມ່ຍິງ, ສັນຕິພາບ ແລະ ຄວາມໝັ້ນຄົງ ແລະ ຍັດຕິ 1612 ຂອງສະພາຄວາມໝັ້ນຄົງ ສະຫະປະຊາຊາດ ວ່າດ້ວຍ ການນຳໃຊ້ເດັກນ້ອຍເຂົ້າໃນການຕໍ່ສູ້ກັນດ້ວຍກຳລັງອາວຸດ,

## ສິນທິສັນຍາວ່າດ້ວຍລະເບີດບົ່ມບີ່

ໂດຍສະແດງຄວາມຍິນດີ ຕໍ່ບາດກ້າວຕ່າງໆທີ່ໄດ້ ດຳເນີນການໃນລະດັບຊາດ, ລະດັບພາກພື້ນ ແລະ ລະດັບໂລກ ໃນຊຸມປີທີ່ຜ່ານມາໃນຫວ່າງບໍ່ດົນນີ້ ທີ່ແນໃສ່ເກືອດຫ້າມ, ຈຳກັດ ຫຼື ຍົກເລີກການນຳໃຊ້, ການສະສົມ, ການຜະລິດ ແລະ ການສົ່ງຄ່ຽນ ລະເບີດບົ່ມບີ່,

ໂດຍເນັ້ນໜັກເຖິງ ບົດບາດຂອງຄວາມສຳນຶກດ້ານຄູນນະທຳຂອງຄົນທົ່ວໄປ ໃນການສືບຕໍ່ສົ່ງເສີມ ຫຼັກການມະນຸດສະທຳ ດັ່ງທີ່ເຫັນໄດ້ຈາກທົ່ວໂລກໄດ້ຮຽກຮ້ອງໃຫ້ນຳເອົາຄວາມເຈັບປວດທໍລະມານຂອງ ພົນລະເຮືອນ ທີ່ເກີດຈາກລະເບີດບົ່ມບີ່ ກ້າວໄປເຖິງຈຸດສິ້ນສຸດ ແລະ ໂດຍຮັບຮູ້ເຖິງ ຄວາມພະຍາຍາມທີ່ ຈະກ້າວໄປເຖິງຈຸດມຸ່ງໝາຍເຊັ່ນດຽວກັນນີ້ຂອງອົງການສະຫະປະຊາຊາດ, ຂອງອົງການກາແດງສາກົນ, ຂອງພັນທະມິດຕ້ານລະເບີດບົ່ມບີ່ ແລະ ຂອງອົງການຈັດຕັ້ງ ທີ່ບໍ່ສັງກັດລັດອີກຫລາຍໆອົງການໃນທົ່ວໂລກ,

ໂດຍຍືນຍັນຄືນ ຖະແຫຼງການຂອງກອງປະຊຸມ ໂອດສ໌ໂລ ວ່າດ້ວຍລະເບີດບົ່ມບີ່, ເຊິ່ງ ນອກເໜືອ ຈາກອັນອື່ນແລ້ວ, ລັດຕ່າງໆໄດ້ຮັບຮູ້ເຖິງຜົນສະທ້ອນອັນຮ້າຍແຮງທີ່ເກີດຈາກການນຳໃຊ້ລະເບີດບົ່ມບີ່, ແລະ ໝາຍໝັ້ນວ່າ ພວກຕົນຈະສ້າງເຄື່ອງມືດ້ານກົດໝາຍໃຫ້ສຳເລັດ ພາຍໃນປີ 2008 ເພື່ອເກືອດຫ້າມ ການນຳໃຊ້, ການຜະລິດ, ການສົ່ງຄ່ຽນ ແລະ ການສະສົມ ລະເບີດບົ່ມບີ່ ທີ່ສ້າງຄວາມບາດເຈັບອັນເປັນທີ່ ຍອມຮັບບໍ່ໄດ້ໃຫ້ແກ່ພົນລະເຮືອນ, ແລະ ຈະສ້າງຕັ້ງແຜນງານສຳລັບການຮ່ວມມື ແລະ ໃຫ້ການຊ່ວຍເຫລືອ ທີ່ຮັບປະກັນໃຫ້ມີການປົນປົວ ແລະ ພື້ນຟູ ສຳລັບຜູ້ຖືກເຄາະຮ້າຍ, ການເກັບກູ້ບໍລິເວນທີ່ມີລະເບີດຕົກຄ້າງ, ໃຫ້ການສຶກສາເພື່ອຫຼຸດຄວາມສ່ຽງໄພ ແລະ ການທຳລາຍ ລະເບີດບົ່ມບີ່ ທີ່ຢູ່ໃນສາງອາວຸດ,

ໂດຍຍ້າຍເຖິງ ຄວາມບາດຖະໜາທີ່ຈະດຶງດູດລັດທັງໝົດເຂົ້າເປັນພາຄີຂອງສິນທິສັນຍາສະບັບນີ້, ແລະ ຕົກລົງ ທີ່ຈະເຮັດຈົນສຸດຄວາມສາມາດ ໃນການສົ່ງເສີມໃຫ້ສິນທິສັນຍາສະບັບນີ້ ເປັນຂອງຈັກກະວານ ແລະ ໄດ້ຮັບການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດຢ່າງເຕັມສ່ວນ,

ໂດຍພື້ນຖານ ພວກຕົນໄດ້ອີງໃສ່ຫຼັກການ ແລະ ລະບຽບ ຂອງກົດໝາຍມະນຸດສະທຳສາກົນ, ໂດຍສະເພາະ ຫຼັກການທີ່ວ່າ ຄູ່ກໍລະນີຂອງການຕໍ່ສູ້ກັນດ້ວຍກຳລັງອາວຸດ ມີສິດທີ່ຈະເລືອກວິທີ ຫລື ຊະນິດ ຂອງອາວຸດໃນການເຮັດສົງຄາມ ບໍ່ແມ່ນວ່າບໍ່ມີເຂດຈຳກັດ, ແລະ ລະບຽບທີ່ວ່າ ຄູ່ກໍລະນີໃນການສູ້ຮົບກັນ ຈະຕ້ອງແຍກລະຫວ່າງ ພົນລະເຮືອນ ແລະ ກຳລັງສູ້ຮົບ ຢູ່ຕະຫລອດເວລາ ແລະ ລະຫວ່າງ ເປົ້າໝາຍທີ່ເປັນ ພົນລະເຮືອນ ແລະ ເປົ້າໝາຍທີ່ເປັນກອງທະຫານ ແລະ ດັ່ງນັ້ນ ຈະຕ້ອງເລັ່ງເປົ້າໝາຍການໂຈມຕີຂອງຕົນໄປ ໃສ່ແຕ່ເປົ້າໝາຍທີ່ເປັນທະຫານເທົ່ານັ້ນ, ເຊິ່ງໃນການດຳເນີນການໂຈມຕີທາງທະຫານ ຈະຕ້ອງລະມັດລະວັງ ຢູ່ຕະຫລອດເພື່ອບໍ່ໃຫ້ກະທົບຕໍ່ປະຊາຊົນ, ພົນລະເຮືອນ ແລະ ເປົ້າໝາຍພົນລະເຮືອນ ແລະ ປະຊາຊົນ ແລະ ບຸກຄົນຕ້ອງໄດ້ຮັບການປົກປ້ອງໂດຍລວມ ຈາກອັນຕະລາຍຕ່າງໆ ທີ່ເກີດຈາກການປະຕິບັດການທາງ ທະຫານ,

ໄດ້ຕົກລົງກັນ ດັ່ງຕໍ່ໄປນີ້ :

### ມາດຕາ 1

#### ພັນທະທົ່ວໄປ ແລະ ຂອບເຂດການນຳໃຊ້

1. ແຕ່ລະລັດພາຄີ ບໍ່ວ່າໃນກໍລະນີໃດກໍຕາມຈະບໍ່ :
  - ກ). ນຳໃຊ້ລະເບີດບົ່ມບີ້;
  - ຂ). ພັດທະນາ, ຜະລິດ, ຫລືບໍ່ດັ່ງນັ້ນ ຈັດຫາ, ສະສົມ, ເກັບຮັກສາ ຫຼື ສົ່ງຄ່ຽນ ລະເບີດບົ່ມບີ້ ໃຫ້ຜູ້ໃດໜຶ່ງ, ໂດຍທາງກົງ ຫຼື ທາງອ້ອມ;
  - ຄ). ຊ່ວຍເຫຼືອ, ຊຸກຍູ້ ຫຼື ຊັກຊວນຜູ້ໃດໜຶ່ງໃຫ້ເຮັດກິດຈະກຳໃດໜຶ່ງທີ່ເກືອດຫ້າມລັດພາຄີໄວ້ພາຍ ໃຕ້ສິນທິສັນຍາສະບັບນີ້.
  
2. ວັກ 1 ຂອງ ມາດຕານີ້ຈະນຳໃຊ້, ປ່ຽນແປງໄດ້ຕາມຄວາມຈຳເປັນ, ກັບລູກລະເບີດບົ່ມບີ້ ທີ່ຖືກອອກ ແບບສະເພາະໃຫ້ ຫວ່ານອອກ ຫຼື ປ່ອຍອອກຈາກເຄື່ອງປ່ອຍລະເບີດ ທີ່ຕິດໃສ່ກັບຍົນ;
  
3. ສິນທິສັນຍາສະບັບນີ້ ບໍ່ໄດ້ນຳໃຊ້ກັບລະເບີດຝັງດິນ (ມິນ).

### ມາດຕາ 2

#### ຄຳນິຍາມ

ເພື່ອຈຸດປະສົງ ຂອງສິນທິສັນຍາ ສະບັບນີ້ :

1. “ຜູ້ຖືກເຄາະຮ້າຍຈາກລະເບີດບົ່ມບີ້” ໝາຍເຖິງ ບຸກຄົນທັງໝົດທີ່ເສຍຊີວິດ ຫຼື ໄດ້ຮັບຄວາມເຈັບປວດ ທໍລະມານທາງດ້ານຮ່າງກາຍ ຫຼື ທາງດ້ານຈິດໃຈ, ສູນເສຍໂອກາດທາງດ້ານເສດຖະກິດ, ກາຍເປັນຄົນ ຕ້ອຍຕຳຢູ່ໃນສັງຄົມ ຫຼື ເສຍອົງຄະຢ່າງແຮງ ເຊິ່ງສາຍເຫດແມ່ນມາຈາກລະເບີດບົ່ມບີ້ທີ່ເຮັດໃຫ້ເຂົາເຈົ້າສູນ ເສຍສິດຕ່າງໆເຫລົ່ານັ້ນ. ບຸກຄົນເຫລົ່ານັ້ນ ລວມເຖິງ ບຸກຄົນທີ່ໄດ້ຮັບຜົນກະທົບໂດຍກົງຈາກລະເບີດບົ່ມບີ້ ຕະຫລອດເຖິງ ຄອບຄົວ ແລະ ຊຸມຊົນ ຂອງເຂົາເຈົ້າທີ່ໄດ້ຮັບຜົນກະທົບ.
  
2. “ລະເບີດບົ່ມບີ້” ໝາຍເຖິງ ລະເບີດທຳມະດາ ເຊິ່ງຖືກອອກແບບໃຫ້ຫວ່ານ ຫລື ປ່ອຍ ລູກລະເບີດຢ່ອຍທີ່ ບັນຈຸຢູ່ຂ້າງໃນອອກມາ ເຊິ່ງແຕ່ລະລູກ ໜັກບໍ່ເກີນ 20 ກິໂລກຣາມ. ມັນບໍ່ໄດ້ໝາຍເຖິງສິ່ງດັ່ງຕໍ່ໄປນີ້ :
  - ກ) ລູກລະເບີດ ຫຼື ລູກລະເບີດຢ່ອຍ ທີ່ອອກແບບເພື່ອປ່ອຍລູກຈ້ອງໄຟ, ລູກຄວັນ, ພຸໄຟ ຫຼື ລູກ ກະສຸນທີ່ໃຊ້ຍິງລໍ່ຫລອກການກວດຈັບຂອງລາດາ; ຫຼື ອາວຸດ ທີ່ອອກແບບສະເພາະສຳລັບເຮັດ ບົດບາດການປ້ອງກັນທາງອາກາດ;



## ສິນທັສນຍາວ່າດ້ວຍລະເບີດບົ່ມບີ່

- ຂ) ລູກລະເບີດ ຫຼື ລູກລະເບີດຢ່ອຍ ທີ່ອອກແບບເພື່ອຜະລິດຄື້ນໄຟຟ້າ ຫຼື ຄື້ນແມ່ເຫຼັກໄຟຟ້າ ;
  - ຄ) ລູກລະເບີດ ທີ່, ເພື່ອຫຼີກເວັ້ນບໍ່ໃຫ້ເກີດຜົນກະທົບແບບວົງກ້ວາງ ແລະ ຄວາມສ່ຽງໄພ ທີ່ເກີດຈາກລູກລະເບີດຢ່ອຍບໍ່ທັນແຕກ, ມີຄຸນລັກສະນະດັ່ງຕໍ່ໄປນີ້:
    - (1) ລູກລະເບີດແຕ່ລະໜ່ວຍ ປະກອບດ້ວຍລູກລະເບີດຢ່ອຍບໍ່ເກີນ 10 ລູກ;
    - (2) ລູກລະເບີດຢ່ອຍແຕ່ລະໜ່ວຍ ໜັກກວ່າ 4 ກິໂລກຼາມ;
    - (3) ລູກລະເບີດຢ່ອຍແຕ່ລະໜ່ວຍ ອອກແບບໃຫ້ຄື້ນຫາ ແລະ ທຳລາຍເປົ້າໝາຍດ່ຽວ;
    - (4) ລູກລະເບີດຢ່ອຍແຕ່ລະໜ່ວຍ ຕິດຕັ້ງອຸປະກອນ ທີ່ມີກົນໄກທຳລາຍຕົວເອງດ້ວຍລະບົບອີເລັກໂຕນິກ;
    - (5) ລູກລະເບີດຢ່ອຍແຕ່ລະໜ່ວຍ ຕິດຕັ້ງລະບົບປົດສະນວນຕົວເອງດ້ວຍລະບົບ ອີເລັກໂຕນິກ;
3. “ລູກລະເບີດຢ່ອຍ” ໝາຍເຖິງ ລູກລະເບີດທຳມະດາ ເຊິ່ງມັນຈະເຮັດໜ້າທີ່ຂອງມັນໄດ້ ຫາກຖືກຫວ່ານຫລື ປ່ອຍອອກມາ ແລະ ອອກແບບໃຫ້ຈຸດລະເບີດກ່ອນທີ່ຈະຕົກໃສ່, ໃນເວລາຕົກໃສ່ ຫລື ຫລັງຈາກຕົກໃສ່ແລ້ວ;
4. “ລະເບີດບົ່ມບີ່ທີ່ບໍ່ທັນແຕກອອກຈາກຮາງ” ໝາຍເຖິງ ລະເບີດບົ່ມບີ່ ທີ່ຖືກຍິງອອກມາ, ຖິ້ມລົງມາ, ປ່ອຍອອກມາ, ປ່ອຍໃສ່ ຫລື ບໍ່ດັ່ງນັ້ນ ຖືກສົ່ງອອກມາ ແລະ ມັນຄວນຈະໄດ້ຫວ່ານ ຫລື ປ່ອຍລູກລະເບີດຢ່ອຍອອກມາ ແຕ່ບໍ່ເຮັດໜ້າທີ່ຕາມທີ່ມັນຄວນຈະເປັນ;
5. “ລູກລະເບີດຢ່ອຍບໍ່ທັນແຕກ” ໝາຍເຖິງ ລູກລະເບີດຢ່ອຍທີ່ຖືກຫວ່ານອອກມາ ຫຼື ປ່ອຍອອກມາ, ຫຼື ບໍ່ດັ່ງນັ້ນ ໄດ້ແຍກອອກຈາກຮາງລະເບີດແລ້ວ ແລະ ບໍ່ໄດ້ລະເບີດຕາມທີ່ຕັ້ງໃຈໄວ້;
6. “ລະເບີດບົ່ມບີ່ທີ່ຖືກປະຖິ້ມ” ໝາຍເຖິງ ລະເບີດບົ່ມບີ່ ຫຼື ລູກລະເບີດຢ່ອຍ ທີ່ຍັງບໍ່ທັນໄດ້ຖືກນຳໃຊ້ ແລະ ຖືກປ່ອຍປະໄວ້ ຫລື ຖິ້ມໄວ້, ແລະ ບໍ່ໄດ້ຢູ່ພາຍໃຕ້ການຄຸ້ມຄອງຂອງຄູ່ກຳລະນີ ທີ່ໄດ້ປ່ອຍປະ ຫລື ຖິ້ມອາວຸດດັ່ງກ່າວ ອີກຕໍ່ໄປ. ອາວຸດເຫລົ່ານັ້ນ ອາດຈະໄດ້ກະກຽມໃຫ້ພ້ອມເພື່ອນຳໃຊ້ ຫລື ອາດຈະຍັງບໍ່ທັນໄດ້ກຽມພ້ອມເພື່ອນຳໃຊ້ເທື່ອ.
7. “ເສດລະເບີດບົ່ມບີ່ຕົກຄ້າງ” ໝາຍເຖິງລະເບີດບົ່ມບີ່ທີ່ຍັງບໍ່ທັນແຕກອອກຈາກຮາງ, ລະເບີດບົ່ມບີ່ທີ່ຖືກປະຖິ້ມ, ລູກລະເບີດຢ່ອຍທີ່ຍັງບໍ່ທັນແຕກ ແລະ ລູກບົ່ມບີ່ທີ່ຍັງບໍ່ທັນແຕກ ;
8. “ການສົ່ງຄູ່ນ” ກ່ຽວພັນເຖິງ, ນອກຈາກການເຄື່ອນຍ້າຍທາງດ້ານວັດຖຸລະເບີດຕົວຈິງໄປຍັງດິນແດນລັດນຶ່ງ ຫຼື ອອກຈາກດິນແດນລັດນຶ່ງ, ການໂອນສົດຄອບຄອງ ແລະ ການຄຸ້ມຄອງລະເບີດບົ່ມບີ່, ແຕ່ບໍ່ກ່ຽວພັນເຖິງການໂອນກຳມະສິດດິນແດນ ທີ່ມີເສດລະເບີດບົ່ມບີ່ຕົກຄ້າງຢູ່;
9. “ກົນໄກທຳລາຍຕົນເອງ” ໝາຍເຖິງ ກົນໄກທີ່ເຮັດວຽກແບບອັດຕະໂນມັດ ທີ່ໄດ້ຕິດຕັ້ງໄວ້ຢູ່ໃນລູກລະເບີດ, ເຊິ່ງເປັນກົນໄກທີ່ເພີ່ມເຕີມໃຫ້ແກ່ກົນໄກພື້ນຖານທີ່ພາເຮັດໃຫ້ລະເບີດແຕກ ແລະ ເປັນກົນໄກທີ່ຮັບປະກັນໃຫ້ເຮັດການທຳລາຍລະເບີດທີ່ຕິດຕັ້ງກົນໄກໄວ້ ;

10. “ການປົດສະນວນດ້ວຍຕົນເອງ” ໝາຍເຖິງ ການເຮັດໃຫ້ລະເບີດປະຕິບັດງານບໍ່ໄດ້ໂດຍ ອັດຕະໂນມັດ ດ້ວຍຮູບການທີ່ມີ ອົງປະກອບ ເຊື່ອມຄຸນແລ້ວບໍ່ພົ້ນຄືນມານຳໃຊ້ໄດ້ອີກ, ຕົວຢ່າງ ແບັດເຕີຣີ, ເຊິ່ງເປັນຊັ້ນສ່ວນ ທີ່ສຳຄັນທີ່ເຮັດໃຫ້ລະເບີດປະຕິບັດໜ້າທີ່ໄດ້ ;
11. “ບໍລິເວນທີ່ມີລະເບີດບົ່ມບີ້ຕົກຄ້າງ” ໝາຍເຖິງ ບໍລິເວນທີ່ຮູ້ວ່າ ຫຼື ສົງໄສວ່າ ມີເສດລະເບີດບົ່ມບີ້ ຕົກຄ້າງຢູ່ ;
12. “ລະເບີດຝັງດິນ (ລູກມິ່ນ)” ໝາຍເຖິງອາວຸດທີ່ອອກແບບເພື່ອຝັງໄວ້ຢູ່ໃຕ້ດິນ, ປະໄວ້ຢູ່ເທິງ ຫຼື ໃກ້ໜ້າດິນ ຫລື ບໍລິເວນໜ້າພື້ນອື່ນໆ ແລະ ຈະລະເບີດຂຶ້ນ ເມື່ອມີຄືນ ຫລື ຍານພາຫະນະ ເຂົ້າໄປຫາ, ຢູ່ໃນລັດສະໝີ ໃກ້ຄຽງ ຫລື ໄປສຳພັດ;
13. “ລູກບົ່ມບີ້” ໝາຍເຖິງ ລະເບີດທຳມະດາ ທີ່ມີນ້ຳໜັກຫລຸດ 20 ກິໂລກຣາມ, ເຊິ່ງບໍ່ສາມາດຍິງສິ່ງ ດ້ວຍຕົນເອງ ແລະ ເພື່ອຈະເຮັດໜ້າທີ່ຂອງຕົນໄດ້ ຈະຕ້ອງຖືກຫວ່ານອອກ ຫລື ປ່ອຍອອກ ໂດຍ ເຄື່ອງປ່ອຍ ລະເບີດ, ແລະ ອອກແບບໃຫ້ເກີດລະເບີດ ໃນເວລາກ່ອນຈະທົບໃສ່, ໃນເວລາກະທົບໃສ່ ຫລື ຫລັງຈາກກະ ທົບໃສ່ແລ້ວ ;
14. “ເຄື່ອງປ່ອຍລະເບີດ” ໝາຍເຖິງ ຮາງບັນຈຸ ທີ່ອອກແບບໃຫ້ຫວ່ານ ຫຼື ປ່ອຍລູກບົ່ມບີ້ອອກ ແລະ ໄດ້ຕິດຕັ້ງ ໃສ່ກັບຍົນ ໃນເວລາທີ່ເຮັດໜ້າທີ່ຫວ່ານ ຫລື ປ່ອຍລະເບີດ ;
15. “ລູກບົ່ມບີ້ທີ່ຍິງບໍ່ທັນແຕກ” ໝາຍເຖິງ ລູກບົ່ມບີ້ທີ່ຖືກຫວ່ານອອກ, ປ່ອຍອອກ ຫຼື ບໍ່ດັ່ງນັ້ນ ໄດ້ແຍກອອກ ຈາກເຄື່ອງປ່ອຍລະເບີດ ແລະ ບໍ່ໄດ້ເກີດລະເບີດດັ່ງທີ່ຕັ້ງໃຈໄວ້ ;

### ມາດຕາ 3

#### ການເກັບຮັກສາ ແລະ ການທຳລາຍລະເບີດທີ່ສະສົມໄວ້ຢູ່ສາງ

1. ແຕ່ລະລັດພາຄີ ຈະຕ້ອງ, ໂດຍສອດຄ້ອງກັບກົດລະບຽບແຫ່ງຊາດ, ແຍກ ລະເບີດບົ່ມບີ້ ທັງໝົດ ທີ່ຢູ່ພາຍ ໃຕ້ສິດອຳນາດ ແລະ ການຄຸ້ມຄອງຂອງຕົນ ອອກຈາກ ອາວຸດຍຸດໂທປະກອນ ທີ່ເກັບຮັກສາໄວ້ເພື່ອນຳໃຊ້ ປະຕິບັດງານ ແລະ ເຮັດເຄື່ອງໝາຍເພື່ອຈຸດປະສົງໃນການທຳລາຍໃສ່ລະເບີດບົ່ມບີ້ດັ່ງກ່າວໄວ້.
2. ແຕ່ລະລັດພາຄີ ຈະຕ້ອງທຳລາຍ ຫຼື ຮັບປະກັນໃຫ້ມີການທຳລາຍລະເບີດບົ່ມບີ້ທັງໝົດ ຕາມທີ່ອ້າງໄວ້ ໃນ ວັກທີ 1 ຂອງມາດຕານີ້ ໂດຍໄວເທົ່າທີ່ຈະເປັນໄປໄດ້ ແຕ່ບໍ່ໃຫ້ເກີນ 8 ປີ ຫລັງຈາກ ສິນທິສັນຍາສະບັບນີ້ ມີຜົນບັງຄັບໃຊ້ຕໍ່ລັດພາຄີດັ່ງກ່າວ. ແຕ່ລະລັດພາຄີຈະຕ້ອງຮັບປະກັນວ່າ ວິທີການທຳລາຍ ຕ້ອງປະຕິບັດຕາມ ມາດຕະຖານສາກົນ ເພື່ອປົກປ້ອງສຸຂະພາບຂອງປະຊາຊົນ ແລະ ສະພາບແວດລ້ອມ.

## ສິນທິສັນຍາວ່າດ້ວຍລະເບີດບົ່ມບີ້

3. ຖ້າວ່າ ລັດພາຄືນຶ່ງ ເຊື່ອວ່າຕົນຈະບໍ່ສາມາດທຳລາຍ ຫຼື ຮັບປະກັນໃຫ້ມີການທຳລາຍ ລະເບີດບົ່ມບີ້ ທັງໝົດ ຕາມທີ່ອ້າງໄວ້ໃນ ວັກທີ 1 ຂອງມາດຕານີ້ ພາຍໃນ 8 ປີ ເລີ່ມແຕ່ເວລາ ທີ່ສິນທິສັນຍາ ສະບັບນີ້ມີຜົນບັງຄັບໃຊ້ ຕໍ່ລັດພາຄືນຶ່ງກ່າວ, ລັດພາຄືນຶ່ງ ອາດຈະຍື່ນຄຳຮ້ອງ ເຖິງ ກອງປະຊຸມລັດພາຄື ຫຼື ກອງປະຊຸມທົບທວນເພື່ອ ຂໍຕໍ່ເວລາເສັ້ນຕາຍໃນການທຳລາຍລະເບີດບົ່ມບີ້ດັ່ງກ່າວອອກໄປ ເທື່ອລະບໍ່ເກີນ 4 ປີ. ໃນກໍລະນີພິເສດ, ລັດພາຄືນຶ່ງ ອາດຈະຮ້ອງຂໍຕໍ່ເວລາເພີ່ມເຕີມໄດ້ອີກບໍ່ເກີນ 4 ປີ. ການຮ້ອງຂໍເພື່ອຕໍ່ເວລາ ຈະຕ້ອງບໍ່ໃຫ້ເກີນ ຈຳນວນປີ ທີ່ເຫັນວ່າຈຳເປັນສຳລັບລັດພາຄືນຶ່ງກ່າວ ທີ່ຈະປະຕິບັດພັນທະຂອງຕົນໃຫ້ສຳເລັດ ຕາມວັກ 2 ຂອງມາດຕານີ້.

4. ການຮ້ອງຂໍເພື່ອຂໍຕໍ່ເວລາແຕ່ລະເທື່ອ ຈະຕ້ອງລະບຸ :

- (ກ) ໄລຍະເວລາຂອງການສະເໜີຂໍຕໍ່ ;
- (ຂ) ຄຳອະທິບາຍໂດຍລະອຽດຂອງການສະເໜີຂໍຕໍ່ເວລາ, ລວມເຖິງສະຖານະພາບ ທາງດ້ານ ການເງິນ ແລະ ດ້ານເຕັກນິກທີ່ມີຢູ່ ຫຼື ຈຳນວນລະເບີດບົ່ມບີ້ ທັງໝົດ ທີ່ຕ້ອງການໃຫ້ ລັດພາ ຄືທຳລາຍ ຕາມທີ່ອ້າງໄວ້ໃນ ວັກ 1 ຂອງມາດຕານີ້ ແລະ, ຢູ່ບ່ອນໃດຫາກສາມາດເຮັດໄດ້, ໃຫ້ບອກເຫດຜົນຢັ້ງຢືນໃນການຂໍຕໍ່ເວລາ ດັ່ງກ່າວ ;
- (ຄ) ແຜນການທີ່ຈະດຳເນີນການແບບໃດ ແລະ ເມື່ອໃດ ທີ່ຈະທຳລາຍລະເບີດດັ່ງກ່າວໃຫ້ສຳເລັດ ;
- (ງ) ປະລິມານ ແລະ ຊະນິດຂອງລະເບີດບົ່ມບີ້ ແລະ ລູກລະເບີດຍ່ອຍ ທີ່ມີໄວ້ຢູ່ໃນຄອບຄອງໃນ ເວລາ ທີ່ສິນທິສັນຍາສະບັບນີ້ ມີຜົນບັງຄັບໃຊ້ຕໍ່ລັດພາຄືນຶ່ງກ່າວ ແລະ ລະເບີດບົ່ມບີ້ ແລະ ລູກລະເບີດຍ່ອຍ ທີ່ຄົ້ນພົບເພີ່ມເຕີມ ພາຍຫລັງການມີຜົນບັງຄັບໃຊ້ຂອງສິນທິສັນຍາສະບັບ ນີ້ຕໍ່ຕົນ ;
- (ຈ) ປະລິມານ ແລະ ຊະນິດຂອງລະເບີດບົ່ມບີ້ ແລະ ລູກລະເບີດຍ່ອຍທີ່ຖືກທຳລາຍ ໃນໄລຍະ ເວລາ ທີ່ໄດ້ກຳນົດໄວ້ ໃນວັກທີ 2 ຂອງມາດຕານີ້ ; ແລະ
- (ສ) ປະລິມານ ແລະ ຊະນິດຂອງລະເບີດບົ່ມບີ້ ແລະ ລູກລະເບີດຍ່ອຍ ທີ່ຍັງເຫລືອ ທີ່ຈະຕ້ອງຖືກ ທຳລາຍໃນໄລຍະເວລາທີ່ສະເໜີຂໍຕໍ່ເວລາ ແລະ ອັດຕາການທຳລາຍປະຈຳປີ ທີ່ຄາດວ່າຈະບັນລຸ ໄດ້ .

5. ກອງປະຊຸມລັດພາຄື ຫຼື ກອງປະຊຸມທົບທວນ, ໂດຍຄຳນຶ່ງເຖິງປັດໄຈຕ່າງໆທີ່ອ້າງເຖິງໃນວັກ 4 ຂອງມາດຕາ ນີ້, ຈະຕ້ອງປະເມີນຄຳຮ້ອງຂໍ ແລະ ລົງຄະແນນສຽງວ່າຈະອະນຸຍາດໃຫ້ຕໍ່ເວລາຕາມຄຳຮ້ອງຂໍຫລືບໍ່ ໂດຍ ການເອົາຄຳຕົກລົງແບບສຽງສ່ວນໃຫຍ່ຂອງການລົງຄະແນນສຽງຂອງລັດພາຄືທີ່ມີໜ້າເຂົ້າຮ່ວມກອງປະຊຸມ. ບັນດາລັດພາຄືອາດຈະຕົກລົງອະນຸຍາດ ໃຫ້ຕໍ່ເວລາ ສັ້ນກ່ວາຕາມທີ່ຮ້ອງຂໍໄວ້ ແລະ ອາດຈະສະເໜີກຳນົດ ແກນມາດຕະຖານສຳລັບການຕໍ່ເວລາ, ຕາມຄວາມເໝາະສົມ. ຄຳຮ້ອງຂໍຕໍ່ເວລາ ຈະຕ້ອງຍື່ນ ຢ່າງໜ້ອຍສຸດ 9 ເດືອນ ກ່ອນກອງປະຊຸມລັດພາຄື ຫຼື ກອງປະຊຸມທົບທວນ ທີ່ຈະພິຈາລະນາຄຳຮ້ອງດັ່ງກ່າວ.

6. ເຖິງແມ່ນວ່າມີຂໍ້ກຳນົດຕ່າງໆໃນມາດຕາ 1 ຂອງສິນທິສັນຍາສະບັບນີ້, ແຕ່ການເກັບໄວ້ ຫຼື ການຈັດຫາ ລະເບີດບົ່ມບີ້ ແລະ ລູກບົ່ມບີ້ມາໄວ້ໃນຄອບຄອງ ໃນຈຳນວນຈຳກັດ ແມ່ນອະນຸຍາດໃຫ້ເຮັດໄດ້ ເພື່ອນຳໃຊ້ ໃນຈຸດປະສົງ ຂອງການພັດທະນາ ແລະ ຝຶກອົບຮົມ ເຕັກນິກໃນການຄົ້ນຫາ, ເກັບກູ້ ຫລື ທຳລາຍ ລະເບີດບົ່ມບີ້ ແລະ ລູກບົ່ມບີ້, ຫລື ເພື່ອພັດທະນາມາດຕະການປ້ອງກັນລະເບີດບົ່ມບີ້. ຈຳນວນຂອງລູກບົ່ມບີ້ ທີ່ເກັບໄວ້ ຫລື ຈັດຫາມາໄວ້ ຈະຕ້ອງບໍ່ເກີນຈຳນວນຕໍ່ສຸດທີ່ຈຳເປັນສຳລັບຈຸດປະສົງ ເຫລົ່ານັ້ນ.

7. ເຖິງແມ່ນວ່າມີຂໍ້ກຳນົດຕ່າງໆ ໃນມາດຕາ 1 ຂອງສິນທິສັນຍາສະບັບນີ້, ການສົ່ງຄູ່ນ ລະເບີດບົ່ມບີ້ ໄປ ຍັງລັດພາຄືອື່ນ ເພື່ອຈຸດປະສົງສຳລັບການທຳລາຍ, ຕະຫລອດເຖິງ ເພື່ອຈຸດປະສົງຕ່າງໆ ທີ່ລະບຸໄວ້ໃນວັກ 6 ຂອງມາດຕານີ້, ແມ່ນອະນຸຍາດໃຫ້ກະທຳໄດ້.

8. ບັນດາລັດພາຄື ທີ່ເກັບຮັກສາ, ຈັດຫາມາໄວ້ໃນຄອບຄອງ ຫຼື ສົ່ງຄູ່ນ ລະເບີດບົ່ມບີ້ ຫຼື ລູກບົ່ມບີ້ ເພື່ອຈຸດປະສົງຕ່າງໆທີ່ລະບຸໄວ້ໃນວັກ 6 ແລະ 7 ຂອງມາດຕານີ້ ຈະຕ້ອງຍື່ນບົດລາຍງານລະອຽດ ກ່ຽວກັບ ການວາງແຜນນຳໃຊ້ ແລະ ການນຳໃຊ້ຕົວຈິງ ຂອງລະເບີດບົ່ມບີ້ ແລະ ລູກບົ່ມບີ້ ພ້ອມດ້ວຍຊະນິດ, ປະລິມານ ແລະ ເລກລະຫັດງວດຜະລິດ. ຖ້າວ່າ ລະເບີດບົ່ມບີ້ ຫຼື ລູກບົ່ມບີ້ ຖືກສົ່ງຄູ່ນ ໄປຍັງ ລັດພາຄືອື່ນ ເພື່ອຈຸດປະສົມ ເຫລົ່ານີ້, ບົດລາຍງານ ຈະຕ້ອງລະບຸເຖິງລັດພາຄືຜູ້ຮັບ. ບົດລາຍງານດັ່ງກ່າວ ຈະຕ້ອງກະກຽມເປັນແຕ່ລະປີ ສຳ ລັບຊ່ວງໄລຍະເວລາ ທີ່ລັດພາຄື ໄດ້ເກັບຮັກສາ, ຈັດຫາມາໄວ້ໃນຄອບຄອງ ຫຼື ສົ່ງຄູ່ນ ລະເບີດບົ່ມບີ້ ຫຼື ລູກບົ່ມບີ້ ແລະ ຈະຕ້ອງ ຍື່ນບົດລາຍງານດັ່ງກ່າວ ຕໍ່ເຂົາທຳການໃຫຍ່ ສະຫະປະຊາຊາດ ຢ່າງຊ້າ ບໍ່ໃຫ້ກາຍວັນທີ 30 ເມສາ ຂອງປີຖັດໄປ.

ມາດຕາ 4

**ການເກັບກູ້ ແລະ ທຳລາຍ ເສດລະເບີດບົ່ມບີ້ຕົກຄ້າງ ແລະ ການສຶກສາເພື່ອຫຼຸດຜ່ອນຄວາມສ່ຽງໄພ**

1. ແຕ່ລະລັດພາຄືຈະຕ້ອງດຳເນີນການເກັບກູ້ ແລະ ທຳລາຍ, ຫຼື ຮັບປະກັນໃຫ້ມີການເກັບກູ້ ແລະ ທຳລາຍ ເສດລະເບີດບົ່ມບີ້ຕົກຄ້າງ ຢູ່ໃນບໍລິເວນທີ່ຢູ່ພາຍໃຕ້ສິດອຳນາດ ຫຼື ການຄຸ້ມຄອງຂອງຕົນ, ດັ່ງຕໍ່ໄປນີ້ :

- (ກ) ຢູ່ບ່ອນໃດທີ່ມີເສດລະເບີດບົ່ມບີ້ຕົກຄ້າງຢູ່ໃນພື້ນທີ່ ທີ່ຢູ່ພາຍໃຕ້ສິດອຳນາດ ຫຼື ການຄຸ້ມຄອງ ຂອງຕົນ ໃນວັນທີ ທີ່ສິນທິສັນຍາສະບັບນີ້ມີຜົນບັງຄັບໃຊ້ສຳລັບລັດພາຄື ດັ່ງກ່າວ, ການເກັບກູ້ ແລະ ການທຳລາຍຈະຕ້ອງເຮັດໃຫ້ສຳເລັດ ໂດຍໄວເທົ່າທີ່ຈະເປັນໄປໄດ້ ແຕ່ບໍ່ໃຫ້ເກີນ 10 ປີ ນັບແຕ່ມີສິນທິສັນຍາສະບັບນີ້ມີຜົນບັງຄັບໃຊ້ຕໍ່ຕົນ;
- (ຂ) ຢູ່ບ່ອນໃດທີ່, ຫຼັງຈາກສິນທິສັນຍາສະບັບນີ້ມີຜົນບັງຄັບໃຊ້ສຳລັບລັດພາຄືດັ່ງກ່າວ, ລະເບີດບົ່ມ ບີ້ໄດ້ກາຍເປັນເສດລະເບີດບົ່ມບີ້ຕົກຄ້າງ ຢູ່ໃນພື້ນທີ່ຢູ່ພາຍໃຕ້ສິດອຳນາດ ແລະການຄຸ້ມຄອງ ຂອງຕົນ, ການເກັບກູ້ ແລະ ການທຳລາຍ ຈະຕ້ອງເຮັດໃຫ້ສຳເລັດໂດຍໄວເທົ່າທີ່ຈະໄວໄດ້ ແຕ່ບໍ່ໃຫ້ເກີນ 10 ປີ ພາຍຫຼັງການຍິງຕໍ່ສູ້ກັນໄດ້ສິ້ນສຸດລົງ ເຊິ່ງເຮັດໃຫ້ ລະເບີດບົ່ມບີ້ ກາຍມາເປັນ ເສດລະເບີດບົ່ມບີ້ ຕົກຄ້າງ; ແລະ
- (ຄ) ພາຍຫຼັງສຳເລັດການປະຕິບັດພັນທະຂອງຕົນ ຕາມທີ່ກຳນົດໄວ້ໃນວັກຍ່ອຍ (ກ) ແລະ (ຂ) ຂອງວັກນີ້, ລັດພາຄືດັ່ງກ່າວ ຈະຕ້ອງຖະແຫຼງຕໍ່ກອງປະຊຸມລັດພາຄືຄັ້ງຖັດໄປກ່ຽວກັບການ ປະຕິບັດຕາມພັນທະຂອງຕົນ.

## ສິນທິສັນຍາວ່າດ້ວຍລະເບີດບົ່ມບີ່

2. ໃນການປະຕິບັດພັນທະຂອງຕົນ ພາຍໃຕ້ ວັກ 1 ຂອງມາດຕານີ້, ແຕ່ລະລັດພາຄີ ຈະຕ້ອງເອົາມາດຕະການດັ່ງຕໍ່ໄປນີ້ໂດຍໄວເທົ່າທີ່ຈະເປັນໄດ້, ໂດຍຄຳນຶງເຖິງຂໍ້ກຳນົດຂອງມາດຕາ 6 ຂອງສິນທິສັນຍາສະບັບນີ້ ກ່ຽວກັບ ການຮ່ວມມື ແລະ ການຊ່ວຍຂອງສາກົນ :

- (ກ) ການສຳຫຼວດ, ການປະເມີນ ແລະ ການຈົດບັນທຶກໄພຂົ່ມຂູ່ ທີ່ເກີດຈາກເສດລະເບີດບົ່ມບີ່ຕົກຄ້າງ, ໂດຍພະຍາຍາມຢ່າງສຸດຂີດ ເພື່ອກຳນົດບໍລິເວນທັງໝົດທີ່ມີລະເບີດບົ່ມບີ່ຕົກຄ້າງທີ່ຢູ່ພາຍໃຕ້ສິດອຳນາດ ແລະ ການຄຸ້ມຄອງຂອງຕົນ ;
- (ກ.1) ປະເມີນ ແລະ ຈັດບຸລິມະສິດຂອງຄວາມຈຳເປັນ ໃນການເຮັດເຄື່ອງໝາຍ, ການປົກປ້ອງພົນລະເຮືອນ, ການເກັບກູ້ ແລະ ທຳລາຍ, ແລະ ເອົາບາດກ້າວຕ່າງໆ ເພື່ອລະດົມແຫລ່ງທຶນ ແລະ ສ້າງແຜນການແຫ່ງຊາດ ເພື່ອຈັດຕັ້ງປະຕິບັດແຜນການເຫລົ່ານັ້ນ, ຫາກບ່ອນໃດທີ່ເຫັນວ່າມີຄວາມເໝາະສົມ, ໃຫ້ເສີມຕໍ່ໃສ່ໂຄງສ້າງ, ປະສິບການ ແລະ ແບບວິທີການປະຕິບັດ ທີ່ມີຢູ່ແລ້ວ ;
- (ຂ) ເອົາບາດກ້າວຕ່າງໆເທົ່າທີ່ເປັນໄປໄດ້ ເພື່ອຮັບປະກັນວ່າ ບໍລິເວນທັງໝົດທີ່ມີລະເບີດບົ່ມບີ່ຕົກຄ້າງຢູ່ ເຊິ່ງຢູ່ພາຍໃຕ້ສິດອຳນາດ ແລະ ການຄຸ້ມຄອງຂອງຕົນ ຕ້ອງໄດ້ມີການສ້າງເຄື່ອງໝາຍອ້ອມໄວ້, ມີການຕິດຕາມກວດກາ ແລະ ການປ້ອງກັນ ດ້ວຍການອ້ອມຮົ້ວໄວ້ ຫລື ໂດຍວິທີອື່ນທີ່ຮັບປະກັນ ບໍ່ໃຫ້ພົນລະເຮືອນເຂົ້າໄປຢ່າງເດັດຂາດ. ຄວນໃຊ້ປ້າຍເຕືອນ ຕາມຮູບແບບທີ່ຊຸມຊົນທີ່ຖືກຜົນກະທົບ ເມື່ອເຫັນແລ້ວຮູ້ທັນທີໂລດວ່າແມ່ນປ້າຍເຕືອນອັນຕະລາຍ ເພື່ອໃຊ້ໃນການໝາຍອ້ອມເຂດທີ່ສົງໄສວ່າເປັນເຂດອັນຕະລາຍ. ປ້າຍ ແລະ ເຄື່ອງໝາຍຂອບເຂດຕ່າງໆ ຂອງບໍລິເວນທີ່ເປັນອັນຕະລາຍ ຄວນຈະຕ້ອງເຫັນໄດ້ ແລະ ອ່ານອອກໄດ້ ມາແຕ່ໄລຍະໄກເທົ່າທີ່ຈະເປັນໄປໄດ້ ແລະ ຕ້ອງໃຊ້ໄດ້ຍາວນານ ແລະ ທົນທານຕໍ່ສະພາບແວດລ້ອມຕ່າງໆ ແລະ ຕ້ອງກຳນົດຢ່າງຈະແຈ້ງວ່າ ເບື້ອງໃດແມ່ນດ້ານທີ່ເຫັນວ່າເປັນບໍລິເວນ ທີ່ມີລະເບີດບົ່ມບີ່ຕົກຄ້າງຢູ່ ແລະ ດ້ານໃດແມ່ນເຫັນວ່າປອດໄພ.
- (ຄ) ເກັບກູ້ ແລະ ທຳລາຍ ເສດລະເບີດບົ່ມບີ່ຕົກຄ້າງ ທີ່ມີຢູ່ໃນພື້ນທີ່ ທີ່ຢູ່ພາຍໃຕ້ສິດອຳນາດ ແລະ ການຄຸ້ມຄອງຂອງຕົນ ; ແລະ
- (ງ) ໃຫ້ການສຶກສາເພື່ອຫລຸດຜ່ອນຄວາມສ່ຽງໄພ ເພື່ອຮັບປະກັນໃຫ້ພົນລະເຮືອນ ທີ່ອາໄສຢູ່ໃນບໍລິເວນທີ່ມີລະເບີດບົ່ມບີ່ຕົກຄ້າງຢູ່ ຫລື ພົນລະເຮືອນທີ່ຢູ່ໃນບໍລິເວນອ້ອມແອ້ມ ມີຄວາມຮັບຮູ້ກ່ຽວກັບຄວາມອັນຕະລາຍຂອງເສດລະເບີດຕົກຄ້າງດັ່ງກ່າວ.

3. ໃນການດຳເນີນກິດຈະກຳຕ່າງໆຕາມທີ່ໄດ້ກຳນົດໄວ້ໃນວັກ 2 ຂອງມາດຕານີ້, ແຕ່ລະລັດພາຄີ ຈະຕ້ອງຄຳນຶງເຖິງມາດຕະຖານສາກົນ, ລວມເຖິງມາດຕະຖານສາກົນ ສຳລັບການເກັບກູ້ລະເບີດຝັງດິນ.

4. ວັກນີ້ ຈະຕ້ອງນຳໄປປະຕິບັດຕໍ່ກໍລະນີຕ່າງໆ ທີ່ລະເບີດບົ່ມບີ່ຖືກນຳໃຊ້ ຫລື ປະຖິ້ມໄວ້ໂດຍລັດພາຄີນຶ່ງ ກ່ອນສິນທິສັນຍາສະບັບນີ້ມີຜົນບັງຄັບ ໃຊ້ຕໍ່ລັດພາຄີນັ້ນ ແລະ ກາຍເປັນເສດລະເບີດບົ່ມບີ່ຕົກຄ້າງ ຢູ່ໃນບໍລິເວນທີ່ຢູ່ພາຍໃຕ້ສິດອຳນາດ ຫຼື ການຄຸ້ມຄອງ ຂອງລັດພາຄີອື່ນ ໃນເວລາທີ່ສິນທິສັນຍາສະບັບນີ້ ມີຜົນບັງຄັບ ໃຊ້ຕໍ່ລັດພາຄີດັ່ງກ່າວ.

ໃນກໍລະນີເຊັ່ນນັ້ນ, ພາຍຫລັງສິນທິສັນຍາສະບັບນີ້ມີຜົນບັງຄັບໃຊ້ຕໍ່ສອງລັດພາຄີດັ່ງກ່າວ, ຈະຕ້ອງຊຸກຍູ້ຢ່າງແຂງແຮງ ໃຫ້ລັດພາຄີຜູ້ທີ່ໄດ້ນຳໃຊ້ ຫລື ປະຖົມລະເບີດບົ່ມບີ້ ສະໜອງການຊ່ວຍເຫລືອ, ນອກເໜືອຈາກອັນອື່ນໆແລ້ວ, ດ້ານເຕັກນິກ, ທຶນ, ອຸປະກອນ ຫລື ຊັບພະຍາກອນມະນຸດ ໃຫ້ແກ່ລັດພາຄີ ທີ່ມີການນຳໃຊ້ ຫລື ປະຖົມ ລະເບີດບົ່ມບີ້ໄວ້ໃນດິນແດນຂອງຕົນ, ໂດຍອາດເປັນການຊ່ວຍເຫລືອແບບສອງຝ່າຍ ຫລື ການຊ່ວຍເຫລືອຜ່ານລັດທີ່ສາມ ຕາມການຕົກລົງເຫັນດີນຳກັນ, ລວມເຖິງ ການຊ່ວຍເຫລືອຜ່ານລະບົບສະຫະປະຊາຊາດ ຫລື ອົງການ ຈັດຕັ້ງອື່ນໆທີ່ກ່ຽວຂ້ອງ, ເພື່ອອຳນວຍຄວາມສະດວກໃນການເຮັດເຄື່ອງໝາຍ, ເກັບກູ້ ແລະ ທຳລາຍ ເສດລະເບີດບົ່ມບີ້ຕົກຄ້າງດັ່ງກ່າວ.

(ກ) ການຊ່ວຍເຫລືອດັ່ງກ່າວຈະຕ້ອງລວມເຖິງ, ຢູ່ບ່ອນໃດຫາກເປັນໄປໄດ້, ຂໍ້ມູນກ່ຽວກັບຊະນິດ ແລະ ຈຳນວນ ຂອງລະເບີດບົ່ມບີ້ທີ່ໄດ້ນຳໃຊ້, ຈຸດທີ່ໄດ້ຖິ້ມລະເບີດບົ່ມບີ້ໃສ່ ແລະ ບໍລິເວນ ທີ່ຮູ້ວ່າມີເສດລະເບີດບົ່ມບີ້ຕົກຄ້າງຢູ່.

5. ຖ້າຫາກລັດພາຄີ ເຊື່ອວ່າ ຕົນຈະບໍ່ສາມາດເກັບກູ້ ແລະ ທຳລາຍ ຫລື ຈະບໍ່ຮັບປະກັນໄດ້ວ່າ ການເກັບກູ້ ແລະ ທຳລາຍເສດລະເບີດບົ່ມບີ້ຕົກຄ້າງ ຕາມທີ່ໄດ້ກຳນົດໄວ້ໃນວັກ 1 ຂອງມາດຕານີ້ ໄດ້ທັງໝົດພາຍໃນເວລາ 10 ປີ ພາຍຫລັງທີ່ສິນທິສັນຍາສະບັບນີ້ ມີຜົນບັງຄັບໃຊ້ຕໍ່ຕົນ, ຕົນອາດຈະຍື່ນ ຄຳຮ້ອງຂໍ ຕໍ່ກອງປະຊຸມ ລັດພາຄີ ຫຼື ກອງປະຊຸມທົບທວນ ເພື່ອຂໍຕໍ່ເວລາເສັ້ນຕາຍອອກໄປ ສຳລັບການເກັບກູ້ ແລະ ທຳລາຍເສດລະເບີດບົ່ມບີ້ ບໍ່ຕົກຄ້າງໃຫ້ສຳເລັດ ໄດ້ເທື່ອລະບໍ່ກາຍ 5 ປີ. ການຂໍຕໍ່ເວລາ ຈະຕ້ອງ ບໍ່ເກີນຈຳນວນປີ ທີ່ຈຳເປັນສຳລັບລັດ ພາຄີດັ່ງກ່າວ ເພື່ອສຳເລັດຕາມພັນທະຂອງຕົນ ຕາມວັກ 1 ຂອງມາດຕານີ້.

6. ຄຳຮ້ອງຂໍຕໍ່ເວລາ ຈະຕ້ອງຍື່ນຕໍ່ກອງປະຊຸມລັດພາຄີ ຫຼື ກອງປະຊຸມທົບທວນ ກ່ອນການໝົດກຳນົດ ຂອງໄລຍະເວລາທີ່ໄດ້ລະບຸໄວ້ໃນວັກ 1 ຂອງມາດຕານີ້ ສຳລັບລັດພາຄີດັ່ງກ່າວ. ຄຳຮ້ອງຂໍແຕ່ລະຄັ້ງ ຈະຕ້ອງ ຍື່ນຢ່າງຕ່ຳສຸດ 9 ເດືອນ ກ່ອນກອງປະຊຸມລັດພາຄີ ຫຼື ກອງປະຊຸມທົບທວນ ທີ່ຈະພິຈາລະນາ ຄຳຮ້ອງຂໍດັ່ງກ່າວ. ຄຳຮ້ອງຂໍຈະຕ້ອງປະກອບດ້ວຍ :

ໄລຍະເວລາທີ່ສະເໜີຂໍຕໍ່ ;

- (ກ) ຄຳອະທິບາຍລະອຽດ ເຫດຜົນຕ່າງໆ ສຳລັບການສະເໜີຂໍຕໍ່ເວລາ, ລວມເຖິງ ສະພາບທາງ ດ້ານການເງິນ ແລະ ດ້ານເຕັກນິກທີ່ມີຢູ່ ແລະ ທີ່ຕ້ອງການຂອງລັດພາຄີດັ່ງກ່າວ ສຳລັບການ ເກັບກູ້ ແລະ ທຳລາຍ ເສດລະເບີດບົ່ມບີ້ຕົກຄ້າງທັງໝົດ ໃນຊ່ວງເວລາທີ່ສະເໜີຂໍຕໍ່ເວລາ ;
- (ຂ) ການກະກຽມວຽກງານທີ່ຈະເຮັດໃນອະນາຄົດ ແລະ ສະຖານະພາບຂອງວຽກງານທີ່ໄດ້ດຳເນີນ ການແລ້ວ ພາຍໃຕ້ແຜນງານແຫ່ງຊາດ ໃນການເກັບກູ້ ແລະ ທຳລາຍລະເບີດ ໃນຊ່ວງເວລາ 10 ປີເບື້ອງຕົ້ນ ທີ່ລະບຸໄວ້ໃນວັກ 1 ຂອງມາດຕານີ້ ແລະ ໃນການຂໍຕໍ່ເວລາໃດນຶ່ງໃນຄັ້ງ ຖັດມາ ;
- (ຄ) ເນື້ອທີ່ທັງໝົດທີ່ໄດ້ຮັບຜົນກະທົບຈາກ ເສດລະເບີດບົ່ມບີ້ຕົກຄ້າງໃນເວລາທີ່ສິນທິສັນຍາ ສະບັບນີ້ມີຜົນບັງຄັບໃຊ້ຕໍ່ລັດພາຄີດັ່ງກ່າວ ແລະ ເນື້ອທີ່ໃດນຶ່ງເພີ່ມເຕີມທີ່ຄົ້ນພົບວ່າໄດ້ຮັບ ຜົນກະທົບຈາກ ເສດລະເບີດບົ່ມບີ້ຕົກຄ້າງ ຫລັງຈາກສິນທິສັນຍາສະບັບນີ້ ມີຜົນບັງຄັບໃຊ້ຕໍ່ ລັດພາຄີດັ່ງກ່າວ ;

## ສິນທິສັນຍາວ່າດ້ວຍລະເບີດບົ່ມບີ້

- (ງ) ເນື້ອທີ່ທັງໝົດທີ່ໄດ້ຮັບຜົນກະທົບຈາກເສດລະເບີດບົ່ມບີ້ຕົກຄ້າງ ທີ່ໄດ້ຮັບການເກັບກູ້ແລ້ວ ນັບຕັ້ງແຕ່ສິນທິສັນຍາສະບັບນີ້ມີຜົນບັງຄັບໃຊ້ ;
- (ຈ) ເນື້ອທີ່ທັງໝົດທີ່ໄດ້ຮັບຜົນກະທົບຈາກເສດລະເບີດບົ່ມບີ້ຕົກຄ້າງ ທີ່ຍັງຈະຕ້ອງໄດ້ເກັບກູ້ ຢູ່ ໃນຊ່ວງເວລາທີ່ສະເໜີຂໍຕໍ່ເວລາ ;
- (ສ) ເຫດການຕ່າງໆທີ່ເປັນການກົດຂວາງ ບໍ່ໃຫ້ລັດພາຄີສາມາດທຳລາຍເສດລະເບີດບົ່ມບີ້ຕົກຄ້າງ ທີ່ຢູ່ໃນພື້ນທີ່ພາຍໃຕ້ສິດອຳນາດ ແລະ ການຄຸ້ມຄອງຂອງຕົນໄດ້ທັງໝົດ ໃນຊ່ວງໄລຍະເວລາ 10 ປີ ເບື້ອງຕົ້ນ ຕາມທີ່ລະບຸໄວ້ໃນວັກ 1 ຂອງມາດຕານີ້, ແລະ ເຫດການຕ່າງໆ ທີ່ອາດຈະເປັນ ການກົດຂວາງການປະຕິບັດການເກັບກູ້ ໃນຊ່ວງໄລຍະເວລາທີ່ສະເໜີຂໍຕໍ່ເວລາ ;
- (ຊ) ຜົນສະທ້ອນທາງດ້ານມະນຸດສະທຳ, ສັງຄົມ, ເສດຖະກິດ ແລະ ສິ່ງແວດລ້ອມ ສຳລັບໄລຍະ ເວລາທີ່ສະເໜີຂໍຕໍ່ ; ແລະ
- (ຍ) ຂໍ້ມູນອື່ນໆທີ່ກ່ຽວຂ້ອງກັບຄຳຮ້ອງຂໍ ໃນການສະເໜີຂໍຕໍ່ເວລາ.

7. ກອງປະຊຸມລັດພາຄີ ຫຼື ກອງປະຊຸມທົບທວນ, ໂດຍຄຳນຶງເຖິງປັດໃຈຕ່າງໆ ທີ່ລະບຸໄວ້ໃນ ວັກ 6 ຂອງ ມາດຕານີ້, ລວມເຖິງ, ນອກເໜືອຈາກອັນອື່ນໆແລ້ວ, ປະລິມານຂອງເສດລະເບີດບົ່ມບີ້ຕົກຄ້າງທີ່ໄດ້ລາຍ ງານໄວ້, ຈະຕ້ອງປະເມີນຄຳຮ້ອງຂໍດັ່ງກ່າວ ແລະ ເອົາຄຳຕົກລົງໂດຍຄະແນນສຽງສ່ວນໃຫຍ່ຂອງລັດພາຄີ ທີ່ມີໜ້າເຂົ້າຮ່ວມປະຊຸມ ແລະ ລົງຄະແນນສຽງ ວ່າຈະອະນຸຍາດໃຫ້ຕໍ່ເວລາ ຕາມຄຳຮ້ອງຂໍດັ່ງກ່າວຫລືບໍ່. ບັນດາລັດພາຄີ ອາດຈະຕົກລົງອະນຸຍາດໃຫ້ຕໍ່ເວລາ ສັ້ນກ່ວາຕາມທີ່ໄດ້ຮ້ອງຂໍໄວ້ ແລະ ອາດຈະສະເໜີ ຕັ້ງມາດຖານສຳລັບການໃຫ້ຕໍ່ເວລາ, ຕາມຄວາມເໝາະສົມ.

8. ການຕໍ່ເວລາດັ່ງກ່າວ ອາດຈະໄດ້ຮັບການຕໍ່ເວລາໄດ້ອີກ ໂດຍເທື່ອນຶ່ງບໍ່ເກີນ 5 ປີ ອີງຕາມການຍື່ນຮ້ອງຂໍ ຄັ້ງໃໝ່, ໂດຍສອດຄ່ອງກັບ ວັກ 5, 6 ແລະ 7 ຂອງມາດຕານີ້. ໃນຄຳຮ້ອງຂໍຕໍ່ເວລາຄັ້ງຖັດໄປ ລັດພາຄີ ຈະຕ້ອງ ຍື່ນຂໍ້ມູນເພີ່ມເຕີມທີ່ກ່ຽວຂ້ອງ ກ່ຽວກັບສິ່ງທີ່ໄດ້ດຳເນີນແລ້ວ ໃນຊ່ວງເວລາທີ່ໄດ້ຮັບການອະນຸຍາດໃຫ້ຕໍ່ເວລາ ໃນຄັ້ງຜ່ານມາ ຕາມມາດຕານີ້.

## ມາດຕາ 5

### ການຊ່ວຍເຫຼືອຜູ້ຖືກເຄາະຮ້າຍ

1. ຕໍ່ຜູ້ຖືກເຄາະຮ້າຍຈາກລະເບີດບົ່ມບີ້ ທີ່ຢູ່ໃນພື້ນທີ່ ທີ່ຢູ່ພາຍໃຕ້ສິດອຳນາດ ແລະ ການຄຸ້ມຄອງຂອງຕົນ, ແຕ່ລະລັດພາຄີຈະຕ້ອງ, ໂດຍສອດຄ່ອງ ກັບກົດໝາຍສາກົນ ວ່າດ້ວຍມະນຸດສະທຳ ແລະ ສິດທິມະນຸດ, ໃຫ້ການຊ່ວຍເຫຼືອຢ່າງພຽງພໍ ຕໍ່ຜູ້ສູງອາຍຸ ແລະ ເພດຍິງ, ລວມເຖິງການປົນປົວສຸຂະພາບ ແລະ ການ ສະໜັບສະໜູນດ້ານຈິດໃຈ, ຕະຫລອດເຖິງ ການຊ່ວຍເຫຼືອ ເພື່ອໃຫ້ເຂົາເຈົ້າກັບຄືນເຂົ້າສູ່ການດຳລົງຊີວິດ ໃນສັງຄົມ ແລະ ເສດຖະກິດ. ແຕ່ລະລັດພາຄີ ຈະຕ້ອງໃຊ້ທຸກຄວາມພະຍາຍາມ ເພື່ອເກັບກຳຂໍ້ມູນຕົວເລກ ອັນໜ້າເຊື່ອຖືໄດ້ ກ່ຽວກັບຜູ້ທີ່ໄດ້ຮັບເຄາະຮ້າຍຈາກລະເບີດບົ່ມບີ້.

2. ໃນການປະຕິບັດພັນທະຂອງຕົນໃຫ້ຄົບຖ້ວນ ພາຍໃຕ້ ວັກ 1 ຂອງມາດຕານີ້ ແຕ່ລະລັດພາຄີ ຈະຕ້ອງ :

- (ກ) ປະເມີນຄວາມຕ້ອງການຂອງຜູ້ໄດ້ຮັບເຄາະຮ້າຍຈາກລະເບີດບົ່ມບີ້ ;
- (ຂ) ສ້າງ, ຈັດຕັ້ງປະຕິບັດ ແລະ ບັງຄັບໃຊ້ກົດໝາຍ ແລະ ນະໂຍບາຍແຫ່ງຊາດໃດນຶ່ງທີ່ຈຳເປັນ ;
- (ຄ) ສ້າງແຜນການ ແລະ ງົບປະມານແຫ່ງຊາດ, ລວມເຖິງຂອບເວລາ ເພື່ອຈັດຕັ້ງປະຕິບັດກົດຈະກຳຕ່າງໆເຫລົ່ານັ້ນ, ໂດຍແນໃສ່ທີ່ຈະລວມເອົາແຜນດັ່ງກ່າວເຂົ້າໃນແຜນງານ ແລະ ກົນໄກແຫ່ງຊາດ ກ່ຽວກັບຄົນພິການ, ການພັດທະນາ ແລະ ສິດທິມະນຸດ ທີ່ມີຢູ່ແລ້ວ, ໃນຂະນະດຽວກັນ ກໍເຄົາລົບນິຕິ ບົດບາດສະເພາະ ແລະ ການປະກອບສ່ວນ ຂອງພາກສ່ວນຕ່າງໆທີ່ກ່ຽວຂ້ອງ ;
- (ງ) ເອົາບາດກ້າວຕ່າງໆ ໃນການລະດົມແຫລ່ງຊັບພະຍາກອນທັງພາຍໃນ ແລະ ສາກົນ ;
- (ຈ) ບໍ່ມີການຈຳແນກຕໍ່ຜູ້ໃດນຶ່ງ ຫລື ໃນບັນດາຜູ້ຖືກເຄາະຮ້າຍ ຈາກລະເບີດບົ່ມບີ້, ຫລື ລະຫວ່າງຜູ້ຖືກເຄາະຮ້າຍຈາກລະເບີດບົ່ມບີ້ ແລະ ຜູ້ທີ່ໄດ້ຮັບບາດເຈັບ ຫລື ພິການ ຈາກສາຍເຫດອື່ນໆ ; ຄວາມແຕກຕ່າງໃນການປະຕິບັດ ແມ່ນມີພຽງແຕ່ໃນດ້ານຄວາມຕ້ອງການທາງດ້ານການແພດການພື້ນຟູ, ສະພາບຈິດໃຈ ແລະ ເສດຖະກິດ - ສັງຄົມເທົ່ານັ້ນ ;
- (ສ) ປຶກສາຫາລືຢ່າງໃກ້ຊິດກັບ ແລະ ເຂົ້າໄປຊ່ວຍຢ່າງຕັ້ງໜ້າແກ່ຜູ້ຖືກເຄາະຮ້າຍຈາກລະເບີດບົ່ມບີ້ ແລະ ອົງກອນຕົວແທນຂອງເຂົາເຈົ້າ ;
- (ຂ) ແຕ່ງຕັ້ງຈຸດປະສານງານ ຢູ່ພາຍໃນລັດຖະບານ ເພື່ອປະສານງານໃນບັນຫາຕ່າງໆ ທີ່ກ່ຽວຂ້ອງກັບການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດມາດຕານີ້ ; ແລະ
- (ຍ) ພະຍາຍາມລວບລວມເອົາແນວທາງທີ່ກ່ຽວຂ້ອງ ແລະ ຕົວຢ່າງການປະຕິບັດທີ່ດີຕ່າງໆ ລວມທັງໃນວຽກງານການປົ່ນປົວສຸຂະພາບ, ການພື້ນຟູ ແລະ ການໃຫ້ການສະໜັບສະໜູນດ້ານຈິດໃຈ, ຕະຫລອດເຖິງ ການກັບຄືນເຂົ້າສູ່ສັງຄົມ ແລະ ເສດຖະກິດ.

## ມາດຕາ 6

### ການຮ່ວມມື ແລະ ການຊ່ວຍເຫຼືອຂອງສາກົນ

1. ໃນການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດພັນທະຂອງຕົນພາຍໃຕ້ສິນທິສັນຍາສະບັບນີ້ ໃຫ້ສຳເລັດ ແຕ່ລະລັດພາຄີ ມີສິດທີ່ຈະຊອກ ແລະ ໄດ້ຮັບການຊ່ວຍເຫຼືອ.
2. ແຕ່ລະລັດພາຄີ ທີ່ຢູ່ໃນເງື່ອນໄຂທີ່ຈະເຮັດໄດ້ ຈະຕ້ອງໃຫ້ການຊ່ວຍເຫຼືອທາງດ້ານເຕັກນິກ, ອຸປະກອນ ແລະ ການເງິນ ຕໍ່ລັດພາຄີທີ່ໄດ້ຮັບຜົນກະທົບຈາກລະເບີດບົ່ມບີ້, ແນໃສ່ເພື່ອຈັດຕັ້ງປະຕິບັດ ພັນທະຕ່າງໆຂອງສິນທິສັນຍາສະບັບນີ້. ການຊ່ວຍເຫຼືອດັ່ງກ່າວ ອາດຈະໃຫ້, ນອກເໜືອຈາກທາງອື່ນໆແລ້ວ, ຜ່ານທາງລະບົບສະຫະປະຊາຊາດ, ອົງການ ຈັດຕັ້ງ ຫລື ສະຖາບັນສາກົນ, ພາກພື້ນ ຫລື ແຫ່ງຊາດ, ອົງການຈັດຕັ້ງທີ່ບໍ່ສັງກັດລັດຖະບານ ຫລື ສະຖາບັນຕ່າງໆ, ຫລື ບົນພື້ນຖານການຊ່ວຍເຫຼືອ ແບບສອງຝ່າຍ.



## ສິນທິສັນຍາວ່າດ້ວຍລະເບີດບົ່ມບີ້

3. ແຕ່ລະລັດພາຄີ ຈະຕ້ອງອຳນວຍຄວາມສະດວກ ແລະ ມີສິດເຂົ້າຮ່ວມໃນການແລກປ່ຽນ ອຸປະກອນ ແລະ ຂໍ້ມູນຂ່າວສານທາງດ້ານວິທະຍາສາດ ແລະ ເຕັກນິກ ທີ່ກ່ຽວຂ້ອງກັບການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດສິນທິສັນຍາສະບັບນີ້ ໄດ້ຫລາຍເທົ່າທີ່ຈະເປັນໄປໄດ້. ລັດພາຄີຕ່າງໆ ຈະຕ້ອງບໍ່ວາງຂໍ້ຈຳກັດ ຕໍ່ການສະໜອງ ຫລື ຮັບເອົາການເກັບກູ້ ແລະ ອຸປະກອນ ແລະ ຂໍ້ມູນຂ່າວສານດ້ານເຕັກນິກທີ່ກ່ຽວຂ້ອງ ສຳລັບ ຈຸດປະສົງໃນດ້ານມະນຸດສະທຳ.

4. ນອກຈາກພັນທະໃດນຶ່ງ ທີ່ລັດພາຄີອາດຈະຕ້ອງປະຕິບັດ ຕາມວັກ 4 ຂອງມາດຕາ 4 ຂອງສິນທິສັນຍາ ສະບັບນີ້, ແຕ່ລະລັດພາຄີ ທີ່ຢູ່ໃນເງື່ອນໄຂທີ່ຈະເຮັດໄດ້ ຈະຕ້ອງໃຫ້ການຊ່ວຍເຫລືອ ສຳລັບການເກັບກູ້ ແລະ ທຳລາຍ ເສດລະເບີດບົ່ມບີ້ຕົກຄ້າງ ແລະ ຂໍ້ມູນກ່ຽວກັບ ຮູບແບບ ແລະ ເຕັກໂນໂລຊີຕ່າງໆ ທີ່ກ່ຽວຂ້ອງ ກັບການ ເກັບກູ້ລະເບີດບົ່ມບີ້, ຕະຫລອດເຖິງ ບັນຊີຜູ້ຊ່ຽວຊານ, ອົງກອນຜູ້ຊ່ຽວຊານຕ່າງໆ ຫລື ຈຸດປະສານງານແຫ່ງຊາດ ຕ່າງໆ ໃນການເກັບກູ້ ແລະ ທຳລາຍ ເສດລະເບີດບົ່ມບີ້ຕົກຄ້າງ ແລະ ກິດຈະກຳຕ່າງໆທີ່ກ່ຽວຂ້ອງ.

5. ແຕ່ລະລັດພາຄີ ທີ່ຢູ່ໃນເງື່ອນໄຂທີ່ຈະເຮັດໄດ້ ຈະຕ້ອງໃຫ້ການຊ່ວຍເຫລືອ ສຳລັບການທຳລາຍ ລະເບີດ ບົ່ມບີ້ທີ່ສະສົມໄວ້ໃນສາງ, ແລະ ຍັງຈະຕ້ອງໃຫ້ການຊ່ວຍເຫລືອ ໃນການລະບຸ, ປະເມີນ ແລະ ຈັດປະເພດ ບູລິມະສິດຂອງຄວາມຈຳເປັນ ແລະ ມາດຕະການປະຕິບັດຕ່າງໆ ໃນການເຮັດເຄື່ອງໝາຍໃສ່, ການໃຫ້ການ ສຶກສາເພື່ອຫລຸດຜ່ອນຄວາມສ່ຽງໄພ, ການປົກປ້ອງພົນລະເຮືອນ ແລະ ການເກັບກູ້ ແລະ ທຳລາຍ ດັ່ງທີ່ລະບຸ ໄວ້ໃນມາດຕາ 4 ຂອງສິນທິສັນຍາສະບັບນີ້.

6. ຢູ່ບ່ອນໃດ, ພາຍຫລັງສິນທິສັນຍາສະບັບນີ້ມີຜົນບັງຄັບໃຊ້, ລະເບີດບົ່ມບີ້ ໄດ້ກາຍມາເປັນ ເສດລະ ເບີດບົ່ມບີ້ຕົກຄ້າງ ທີ່ອນຢູ່ໃນພື້ນທີ່ຢູ່ພາຍໃຕ້ສິດອຳນາດ ແລະ ການຄຸ້ມຄອງຂອງຕົນ, ແຕ່ລະລັດພາຄີ ທີ່ຢູ່ໃນເງື່ອນໄຂທີ່ຈະເຮັດໄດ້ ຈະຕ້ອງໃຫ້ການຊ່ວຍເຫລືອແບບສຸກເສີນ ຢ່າງຮີບດ່ວນ ຕໍ່ລັດພາຄີທີ່ໄດ້ຮັບຜົນ ກະທົບດັ່ງກ່າວ.

7. ແຕ່ລະລັດພາຄີ ທີ່ຢູ່ໃນເງື່ອນໄຂທີ່ຈະເຮັດໄດ້ ຈະຕ້ອງໃຫ້ການຊ່ວຍເຫລືອ ສຳລັບການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດ ພັນທະຕ່າງໆ ທີ່ລະບຸໄວ້ໃນມາດຕາ 5 ຂອງສິນທິສັນຍາສະບັບນີ້, ໃຫ້ການຊ່ວຍເຫລືອຢ່າງພຽງພໍ ແບບພິ ເສດຕໍ່ຜູ້ເຄາະຮ້າຍທີ່ເປັນຜູ້ສູງອາຍຸ ແລະ ຜູ້ຍິງ, ລວມທັງການປິ່ນປົວ, ການພື້ນຟູ ແລະ ການສະໜັບສະໜູນ ທາງດ້ານຈິດໃຈ, ຕະຫລອດເຖິງ ໃຫ້ການຊ່ວຍເຫລືອ ເພື່ອໃຫ້ຜູ້ເຄາະຮ້າຍຈາກລະເບີດບົ່ມບີ້ ສາມາດກັບຄືນ ເຂົ້າສູ່ການດຳລົງຊີວິດໃນສັງຄົມ ແລະ ເສດຖະກິດ. ການຊ່ວຍເຫລືອດັ່ງກ່າວ, ນອກເໜືອຈາກຜ່ານທາງອື່ນ ແລ້ວ, ອາດຈະເຮັດຜ່ານທາງລະບົບສະຫະປະຊາຊາດ, ອົງການຈັດຕັ້ງສາກົນ, ພາກພື້ນ ຫລື ແຫ່ງຊາດ ແລະ ສະຖາບັນສາກົນ, ພາກພື້ນ ຫລື ແຫ່ງຊາດ, ຄະນະກຳມະການກາແດງສາກົນ, ກາແດງແຫ່ງຊາດ ແລະ ອົງການ ຊີກວິງເດືອນ ແລະ ສະຫະພັນຂອງບັນດາອົງການກາແດງແຫ່ງຊາດ, ອົງການຈັດຕັ້ງບໍ່ສັງກັດລັດຖະບານ ຫລື ບົນພື້ນຖານການຊ່ວຍເຫລືອແບບສອງຝ່າຍ.

8. ແຕ່ລະລັດພາຄີ ທີ່ຢູ່ໃນເງື່ອນໄຂທີ່ຈະເຮັດໄດ້ ຈະຕ້ອງໃຫ້ການຊ່ວຍເຫລືອ ເພື່ອປະກອບສ່ວນເຂົ້າໃນ ຄວາມຕ້ອງການ ໃນການພື້ນຟູເສດຖະກິດ ແລະ ສັງຄົມ ເຊິ່ງເກີດມາຈາກການນຳໃຊ້ລະເບີດບົ່ມບີ້ ຢູ່ໃນລັດ ພາຄີຜູ້ຖືກເຄາະຮ້າຍ.

9. ແຕ່ລະລັດພາຄີ ທີ່ຢູ່ໃນເງື່ອນໄຂທີ່ຈະເຮັດໄດ້ ອາດຈະປະກອບສ່ວນເຂົ້າໃນກອງທຶນທີ່ກ່ຽວຂ້ອງ ເພື່ອອໍານວຍຄວາມສະດວກໃນການໃຫ້ການຊ່ວຍເຫລືອພາຍໃຕ້ມາດຕານີ້.

10. ແຕ່ລະລັດພາຄີທີ່ຊອກ ຫລື ໄດ້ຮັບການຊ່ວຍເຫລືອ ຈະຕ້ອງເອົາມາດຕະການທັງໝົດທີ່ເໝາະສົມ ເພື່ອຈະອໍານວຍຄວາມສະດວກ ໃນການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດສິນທິສັນຍາສະບັບນີ້ຢ່າງທັນການ ແລະ ມີປະສິດທິຜົນ, ລວມເຖິງການອໍານວຍຄວາມສະດວກໃນການເຂົ້າ ແລະ ອອກ ຂອງບຸກຄະລາກອນ, ວັດສະດຸ ແລະ ອຸປະກອນ, ຕາມຮູບແບບທີ່ສອດຄ່ອງກັບກົດໝາຍ ແລະ ລະບຽບການພາຍໃນ, ໂດຍຄໍານຶງເຖິງ ຕົວຢ່າງການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດທີ່ດີຂອງສາກົນ.

11. ແຕ່ລະລັດພາຄີ, ເພື່ອຈຸດປະສົງຂອງການສ້າງແຜນປະຕິບັດງານແຫ່ງຊາດ, ອາດຈະຮ້ອງຂໍລະບົບສະຫະປະຊາຊາດ, ອົງການຈັດຕັ້ງພາກພື້ນຕ່າງໆ, ລັດພາຄີອື່ນໆ ຫລື ສະຖາບັນລະຫວ່າງລັດຖະບານ ຫລື ສະຖາບັນທີ່ບໍ່ຂຶ້ນກັບລັດຖະບານ ທີ່ມີຄວາມສາມາດອື່ນໆ ເພື່ອໃຫ້ການຊ່ວຍເຫລືອເຈົ້າໜ້າທີ່ຂອງຕົນ ເພື່ອກໍານົດ, ນອກເໜືອຈາກອັນອື່ນໆແລ້ວ :

- ກ. ສະພາບ ແລະ ຂອບເຂດ ຂອງເສດລະເບີດບົ່ມບີ້ຕົກຄ້າງທີ່ມີຢູ່ໃນພື້ນທີ່ ທີ່ຢູ່ພາຍໃຕ້ສິດອໍານາດ ແລະ ການຄຸ້ມຄອງຂອງຕົນ ;
- ຂ. ແຫລ່ງທຶນ, ເຕັກໂນໂລຊີ ແລະ ຊັບພະຍາກອນມະນຸດ ທີ່ຈໍາເປັນສໍາລັບການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດແຜນການດັ່ງກ່າວ ;
- ຄ. ໄລຍະເວລາທີ່ຄາດຄະເນວ່າ ຈໍາເປັນສໍາລັບການໃຊ້ເຂົ້າໃນການເກັບກູ້ ແລະ ທໍາລາຍ ເສດລະເບີດບົ່ມບີ້ຕົກຄ້າງທັງໝົດ ທີ່ມີຢູ່ໃນພື້ນທີ່ ທີ່ຢູ່ພາຍໃຕ້ສິດອໍານາດ ແລະ ການຄຸ້ມຄອງຂອງຕົນ ;
- ງ. ແຜນງານໃຫ້ການສຶກສາເພື່ອຫລຸດຄວາມສ່ຽງໄພ ແລະ ກິດຈະກຳເພື່ອປູກຈິດສໍານຶກຕ່າງໆ ເພື່ອຫລຸດຜ່ອນອຸບັດຕິເຫດ ທີ່ພາໃຫ້ເກີດບາດເຈັບ ຫລື ເສຍຊີວິດ ຈາກເສດລະເບີດບົ່ມບີ້ຕົກຄ້າງ ;
- ຈ. ການໃຫ້ການຊ່ວຍເຫລືອແກ່ຜູ້ໄດ້ຮັບເຄາະຮ້າຍຈາກລະເບີດບົ່ມບີ້ ; ແລະ
- ສ. ການປະສານງານ ໃນການພົວພັນລະຫວ່າງ ລັດຖະບານຂອງລັດພາຄີທີ່ກ່ຽວຂ້ອງ ແລະ ໜ່ວຍງານຕ່າງໆທີ່ກ່ຽວຂ້ອງຂອງລັດຖະບານ, ລະຫວ່າງ ລັດຖະບານ ຫລື ອົງການຈັດຕັ້ງທີ່ບໍ່ສັງກັດລັດທີ່ຈະເຮັດວຽກ ໃນການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດແຜນການດັ່ງກ່າວ.

12. ລັດພາຄີຕ່າງໆ ທີ່ໃຫ້ ຫລື ຮັບການຊ່ວຍເຫລືອ ພາຍໃຕ້ຂໍ້ກໍານົດ ຂອງມາດຕານີ້ ຈະຕ້ອງໃຫ້ການຮ່ວມມືທີ່ແນໃສ່ຮັບປະກັນການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດຢ່າງເຕັມສ່ວນ ແລະ ໂດຍໄວ ຕໍ່ແຜນງານການຊ່ວຍເຫລືອຕ່າງໆທີ່ໄດ້ຕົກລົງນໍາກັນແລ້ວ.

## ມາດຕາ 7

### ມາດຕະການດ້ານຄວາມໂປ່ງໃສ

1. ແຕ່ລະລັດພາຄີ ຈະຕ້ອງລາຍງານຕໍ່ ເລຂາທິການໃຫຍ່ ຂອງ ອົງການສະຫະປະຊາຊາດ ໂດຍໄວເທົ່າທີ່ຈະເຮັດໄດ້, ແລະ ບໍ່ວ່າໃນກໍລະນີໃດກໍຕາມ ບໍ່ໃຫ້ເກີນ 180 ວັນ ພາຍຫລັງສິນທິສັນຍາສະບັບນີ້ ມີຜົນບັງຄັບໃຊ້ສໍາລັບລັດພາຄີດັ່ງກ່າວ, ກ່ຽວກັບ:

- ກ. ມາດຕະການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດແຫ່ງຊາດ ທີ່ລະບຸໄວ້ໃນມາດຕາ 9 ຂອງສິນທິສັນຍາສະບັບນີ້ ;
- ຂ. ຈຳນວນລະເບີດບົ່ມບີ້ທັງໝົດ, ລວມເຖິງ ລູກບົ່ມບີ້, ຕາມທີ່ລະບຸໄວ້ໃນວັກ 1 ຂອງມາດຕາ 3 ຂອງສິນທິສັນຍາສະບັບນີ້, ລວມເຖິງການບອກລະອຽດລົງໄປຮອດ ຊະນິດ, ຈຳນວນ ແລະ, ຖ້າເປັນໄປໄດ້, ເລກລະຫັດງວດຜະລິດ ຂອງແຕ່ລະຊະນິດ ;
- ຄ. ຄຸນລັກສະນະທາງດ້ານເຕັກນິກຂອງລະເບີດບົ່ມບີ້ແຕ່ລະຊະນິດ, ໃຫ້ຫລາຍເທົ່າທີ່ຮູ້, ທີ່ຜະລິດໂດຍລັດພາຄີດັ່ງກ່າວ ກ່ອນສິນທິສັນຍາສະບັບນີ້ມີຜົນບັງຄັບໃຊ້ຕໍ່ຕົນ, ແລະ ຈຳນວນລະເບີດບົ່ມບີ້ທີ່ຕົນເປັນເຈົ້າຂອງ ຫລື ມີໄວ້ໃນຄອບຄອງ, ແລະ ຢູ່ບ່ອນໃດຫາກເປັນໄປໄດ້ຕາມຄວາມເໝາະສົມ, ໃຫ້ຈັດປະເພດຂໍ້ມູນ ເຊິ່ງອາດຈະເປັນການອໍານວຍຄວາມສະດວກໃນການລະບຸ ແລະ ການເກັບກູ້ລະເບີດບົ່ມບີ້ ; ຢ່າງໜ້ອຍທີ່ສຸດ, ຂໍ້ມູນດັ່ງກ່າວນັ້ນ ຈະຕ້ອງລວມມີ ຂະໜາດ, ລະບົບຈຸດລະເບີດ, ສ່ວນປະກອບຂອງທາດລະເບີດ, ອົງປະກອບຂອງໂລຫະ, ຮູບຖ່າຍສີ ແລະ ຂໍ້ມູນອື່ນໆ ທີ່ເຫັນວ່າ ຈະເປັນການອໍານວຍຄວາມສະດວກໃຫ້ແກ່ການເກັບກູ້ເສດລະເບີດບົ່ມບີ້ຕົກຄ້າງ ;
- ງ. ສະຖານະພາບ ແລະ ຄວາມຄືບໜ້າ ຂອງແຜນງານຕ່າງໆ ສໍາລັບການຫັນປ່ຽນ ຫລື ປົດປະຈຳການ ຖານການຜະລິດລະເບີດບົ່ມບີ້ ;
- ຈ. ສະຖານະພາບ ແລະ ຄວາມຄືບໜ້າ ຂອງແຜນງານຕ່າງໆ ສໍາລັບການທຳລາຍລະເບີດບົ່ມບີ້, ໂດຍສອດຄ່ອງກັບ ມາດຕາ 3 ຂອງສິນທິສັນຍາສະບັບນີ້, ລວມເຖິງ ການທຳລາຍລູກບົ່ມບີ້, ເຊິ່ງມີລາຍລະອຽດ ຂອງວິທີການທຳລາຍທີ່ຈະນຳໃຊ້, ທີ່ຕັ້ງທັງໝົດຂອງສະຖານທີ່ໃຊ້ທຳລາຍ ແລະ ມາດຕະຖານດ້ານຄວາມປອດໄພ ແລະ ສິ່ງແວດລ້ອມ ທີ່ຈະນຳໄປປະຕິບັດ ;
- ສ. ຊະນິດ ແລະ ປະລິມານ ຂອງລະເບີດບົ່ມບີ້, ລວມເຖິງລູກບົ່ມບີ້, ທີ່ຖືກທຳລາຍ ຕາມມາດຕາ 3 ຂອງສິນທິສັນຍາສະບັບນີ້, ລວມທັງລາຍລະອຽດ ຂອງວິທີການທຳລາຍທີ່ນຳໃຊ້, ສະຖານທີ່ຕັ້ງຂອງການທຳລາຍ ແລະ ມາດຕະຖານດ້ານຄວາມປອດໄພ ແລະ ສິ່ງແວດລ້ອມທີ່ໄດ້ນຳໃຊ້ ;
- ຊ. ລະເບີດບົ່ມບີ້ທີ່ຢູ່ການສະສົມ, ລວມເຖິງ ລູກບົ່ມບີ້, ທີ່ຄົ້ນພົບ ຫລັງຈາກໄດ້ລາຍງານຄວາມສໍາເລັດໃນການປະຕິບັດແຜນງານທີ່ໄດ້ລະບຸໄວ້ໃນວັກຢ່ອຍ (ຈ) ຂອງວັກນີ້, ແລະ ແຜນການຕ່າງໆ ໃນການທຳລາຍອາວຸດເຫລົ່ານັ້ນ ຕາມມາດຕາ 3 ຂອງສິນທິສັນຍາສະບັບນີ້ ;
- ຢ. ຂະໜາດ ແລະ ທີ່ຕັ້ງຂອງພື້ນທີ່ທັງໝົດທີ່ໄດ້ຮັບຜົນກະທົບຈາກລະເບີດບົ່ມບີ້ ທີ່ຢູ່ພາຍໃຕ້ສິດ

ອຳນາດ ແລະ ການຄຸ້ມຄອງຂອງຕົນ, ໃຫ້ຫລາຍເທົ່າທີ່ຈະເປັນໄປໄດ້, ລວມເຖິງ ລາຍລະອຽດ ໃຫ້ຫລາຍເທົ່າທີ່ຈະເປັນໄປໄດ້ ກ່ຽວກັບ ຊະນິດ ແລະ ປະລິມານ ຂອງແຕ່ລະຊະນິດຂອງເສດ ລະເບີດບົ່ມບີ້ຕົກຄ້າງ ຢູ່ໃນແຕ່ລະບໍລິເວນ ແລະ ເມື່ອໃດພວກມັນຖືກນຳໃຊ້ ;

- ດ. ສະຖານະພາບ ແລະ ຄວາມຄືບໜ້າ ຂອງແຜນງານຕ່າງໆ ສຳລັບການເກັບກູ້ ແລະ ທຳລາຍ ເສດລະເບີດບົ່ມບີ້ຕົກຄ້າງທັງໝົດທີ່ໄດ້ເກັບກູ້ ແລະ ທຳລາຍ ຕາມມາດຕາ 4 ຂອງ ສິນທິສັນ ຍາສະບັບນີ້, ເຊິ່ງຕ້ອງລວມມີ ຂະໜາດ ແລະ ທີ່ຕັ້ງ ຂອງບໍລິເວນທີ່ຖືກຜົນກະທົບຈາກລະ ເບີດບົ່ມບີ້ ທີ່ໄດ້ຮັບການເກັບກູ້ແລ້ວ ແລະ ແຍກລາຍລະອຽດຈຳນວນເສດລະເບີດບົ່ມບີ້ຕົກ ຄ້າງແຕ່ລະຊະນິດ ທີ່ໄດ້ເກັບກູ້ ແລະ ທຳລາຍແລ້ວ ;
- ຕ. ມາດຕະການຕ່າງໆທີ່ໄດ້ດຳເນີນ ເພື່ອໃຫ້ການສຶກສາໃນການຫລຸດຜ່ອນຄວາມສ່ຽງໄພ ແລະ ໂດຍສະເພາະ, ການບອກເຕືອນອັນຮີບດ່ວນ ແລະ ຢ່າງມີປະສິດທິຜົນ ຕໍ່ພົນລະເຮືອນທີ່ ອາໄສຢູ່ໃນບໍລິເວນທີ່ໄດ້ຮັບຜົນກະທົບຈາກລະເບີດບົ່ມບີ້ ທີ່ຢູ່ພາຍໃຕ້ສິດອຳນາດ ແລະ ການຄຸ້ມຄອງຂອງຕົນ ;
- ຖ. ສະຖານະພາບ ແລະ ຄວາມຄືບໜ້າ ໃນການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດພັນທະຂອງຕົນ ພາຍໃຕ້ ມາດຕາ 5 ຂອງສິນທິສັນຍາສະບັບນີ້ ທີ່ຕ້ອງໃຫ້ການຊ່ວຍເຫລືອຢ່າງພຽງພໍ ແບບພິເສດ ຕໍ່ຜູ້ໄດ້ຮັບເຄາະ ຮ້າຍທີ່ເປັນຜູ້ສູງອາຍຸ ແລະ ເພດຍິງ, ລວມເຖິງ ການປິ່ນປົວ, ການຟື້ນຟູ ແລະ ການໃຫ້ການ ສະໜັບສະໜູນດ້ານຈິດໃຈ, ຕະຫລອດເຖິງ ໃຫ້ການຊ່ວຍເຫລືອ ເພື່ອໃຫ້ຜູ້ເຄາະຮ້າຍຈາກ ລະເບີດບົ່ມບີ້ ສາມາດເກັບຄືນສູ່ການດຳລົງຊີວິດໃນສັງຄົມ ແລະ ເສດຖະກິດ ແລະ ຕ້ອງເກັບ ກຳຂໍ້ມູນຕົວເລກທີ່ເປັນໜ້າເຊື່ອຖືໄດ້ ທີ່ກ່ຽວຂ້ອງກັບຜູ້ໄດ້ຮັບເຄາະຮ້າຍຈາກລະເບີດບົ່ມບີ້ ;
- ທ. ຂໍ້ຂອງສະຖາບັນຕ່າງໆ ແລະ ລາຍລະອຽດສຳລັບຕິດຕໍ່ ເຊິ່ງໄດ້ຖືກແຕ່ງຕັ້ງໃຫ້ສະໜອງຂໍ້ມູນ ແລະ ຈັດຕັ້ງປະຕິບັດມາດຕະການຕ່າງໆ ທີ່ອະທິບາຍໄວ້ໃນວັກນີ້ ;
- ນ. ຈຳນວນຂອງແຫລ່ງຊັບພະຍາກອນພາຍໃນ, ລວມທັງເງິນ, ວັດສະດຸ ຫລື ເປັນວັດຖຸ, ທີ່ໄດ້ ຈັດສັນເຂົ້າໃນການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດ ມາດຕາ 3, 4 ແລະ 5 ຂອງສິນທິສັນຍາສະບັບນີ້ ; ແລະ
- ບ. ຈຳນວນ, ຊະນິດ ແລະ ຈຸດໝາຍປາຍທາງຕ່າງໆຂອງການຮ່ວມມື ແລະ ການຊ່ວຍເຫລືອຂອງ ສາກົນ ທີ່ໄດ້ໃຫ້ພາຍໃຕ້ມາດຕາ 6 ຂອງສິນທິສັນຍາສະບັບນີ້.

2. ຂໍ້ມູນທີ່ສະໜອງໃຫ້ຕາມວັກ 1 ຂອງມາດຕານີ້ ຈະຕ້ອງໄດ້ຮັບການປັບປຸງໃໝ່ທຸກໆປີໂດຍລັດພາຄີ, ໂດຍ ກວມເອົາສົກປີຜ່ານມາ, ແລະ ໃຫ້ລາຍງານຕໍ່ເລຂາທິການໃຫຍ່ ສະປະຊາຊາດ ຢ່າງຊ້າບໍ່ໃຫ້ເກີນ ວັນທີ 30 ຂອງແຕ່ລະປີ.

3. ເລຂາທິການໃຫຍ່ ສະຫະປະຊາຊາດ ຈະຕ້ອງສົ່ງລາຍງານທັງໝົດທີ່ຕົນໄດ້ຮັບ ໃຫ້ແກ່ລັດພາຄີຕ່າງໆ ຊາບ.

ມາດຕາ 8

**ການອຳນວຍຄວາມສະດວກ ແລະ ການໃຫ້ຄວາມກະຈ່າງແຈ້ງ ໃນການປະຕິບັດພັນທະ**

1. ລັດພາຄີຕ່າງໆຕົກລົງທີ່ຈະປຶກສາຫາລື ແລະ ຮ່ວມມືຊຶ່ງກັນແລະກັນ ໃນການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດຂໍ້ກຳນົດຕ່າງໆ ຂອງສິນທິສັນຍາສະບັບນີ້ ແລະ ຈະເຮັດວຽກຮ່ວມກັນ ບົນຈິດໃຈຂອງການຮ່ວມມື ເພື່ອອຳນວຍ ຄວາມສະດວກໃຫ້ລັດພາຄີຕ່າງໆສາມາດປະຕິບັດຕາມພັນທະຂອງຕົນ ພາຍໃຕ້ສິນທິສັນຍາສະບັບນີ້.
2. ຖ້າຫາກວ່າ ລັດພາຄີນຶ່ງ ຫລື ຫລາຍລັດພາຄີ ຕ້ອງການຄວາມກະຈ່າງແຈ້ງ ຫລື ຕ້ອງການໃຫ້ແກ້ຂໍ້ຂ້ອງໃຈ ທີ່ກ່ຽວຂ້ອງກັບບັນຫາການປະຕິບັດຕາມຂໍ້ກຳນົດຂອງສິນທິສັນຍາສະບັບນີ້ ຈາກລັດພາຄີອື່ນ, ຕົນອາດຈະຍື່ນຄຳຮ້ອງຂໍ ເພື່ອຂໍຄວາມກະຈ່າງແຈ້ງຕໍ່ບັນຫານັ້ນ ເຖິງລັດພາຄີດັ່ງກ່າວ ໂດຍສົ່ງຜ່ານ ເລຂາທິການໃຫຍ່ສະຫະປະຊາຊາດ. ຄຳຮ້ອງຂໍດັ່ງກ່າວ ຈະຕ້ອງຕິດແນບຂໍ້ມູນທັງໝົດທີ່ເຫັນວ່າເໝາະສົມໄປພ້ອມ. ແຕ່ລະລັດພາຄີ ຈະຕ້ອງລະເວັ້ນບໍ່ເຮັດຄຳຮ້ອງ ບົນພື້ນຖານບໍ່ມີມູນຄວາມຈິງ ເພື່ອຂໍຄວາມກະຈ່າງແຈ້ງ, ໃຫ້ລະມັດລະວັງ ເພື່ອຫລີກເວັ້ນການນຳໃຊ້ໄປໃນທາງທີ່ຜິດ. ລັດພາຄີທີ່ໄດ້ຮັບຄຳຮ້ອງຂໍ ເພື່ອໃຫ້ຄວາມກະຈ່າງແຈ້ງ ຈະຕ້ອງສະໜອງຂໍ້ມູນທັງໝົດ ທີ່ຈະຊ່ວຍໃຫ້ຄວາມກະຈ່າງແຈ້ງຕໍ່ບັນຫາດັ່ງກ່າວ ເຖິງລັດພາຄີຜູ້ຮ້ອງຂໍ ພາຍໃນ 28 ວັນ ໂດຍສົ່ງຜ່ານ ເລຂາທິການໃຫຍ່ ສະຫະປະຊາຊາດ.
3. ຖ້າຫາກວ່າ ລັດພາຄີຜູ້ຮ້ອງຂໍ ບໍ່ໄດ້ຮັບຄຳຕອບຜ່ານ ເລຂາທິການໃຫຍ່ ສະຫະປະຊາຊາດ ພາຍໃນກຳນົດເວລາດັ່ງກ່າວ, ຫລື ເຫັນວ່າ ຄຳຕອບທີ່ໄດ້ຮັບ ບໍ່ເປັນທີ່ພໍໃຈ, ຕົນອາດຈະຍື່ນບັນຫາດັ່ງກ່າວ ຜ່ານເລຂາທິການໃຫຍ່ ສະຫະປະຊາຊາດ ຕໍ່ກອງປະຊຸມລັດພາຄີຄັ້ງຕໍ່ໄປ. ເລຂາທິການໃຫຍ່ ສະຫະປະຊາຊາດ ຈະຕ້ອງສົ່ງຄຳຮ້ອງດັ່ງກ່າວ ທີ່ຄັດຕິດຂໍ້ມູນທັງໝົດທີ່ເໝາະສົມ ທີ່ກ່ຽວຂ້ອງຄຳຮ້ອງຂໍຄວາມກະຈ່າງແຈ້ງດັ່ງກ່າວ ໄປໃຫ້ລັດພາຄີທັງໝົດ. ຂໍ້ມູນທັງໝົດດັ່ງກ່າວນັ້ນ ຈະຕ້ອງຖືກນຳສະເໜີຕໍ່ລັດພາຄີຜູ້ຖືກຮ້ອງຂໍ ເຊິ່ງມີສິດທີ່ຈະອະທິບາຍຕອບ.
4. ໃນລະຫວ່າງລໍຖ້າການຈັດກອງປະຊຸມລັດພາຄີ, ລັດພາຄີໃດນຶ່ງທີ່ກ່ຽວຂ້ອງ ອາດຈະຮ້ອງຂໍເລຂາທິການໃຫຍ່ ສະຫະປະຊາຊາດ ໃຫ້ດຳເນີນການໄກ່ເກ່ຍ ເພື່ອຊ່ວຍອຳນວຍໃນການໃຫ້ຄວາມກະຈ່າງແຈ້ງຕາມທີ່ຮ້ອງຂໍ.
5. ຫາກໄດ້ມີການຍື່ນບັນຫາຕໍ່ກອງປະຊຸມລັດພາຄີ ຕາມວັກ 3 ຂອງມາດຕານີ້, ກອງປະຊຸມລັດພາຄີກ່ອນອື່ນໝົດຈະຕ້ອງຕົກລົງວ່າຈະພິຈາລະນາບັນຫາດັ່ງກ່າວຕໍ່ໄປອີກຫລືບໍ່, ໂດຍຄຳນຶ່ງເຖິງ ຂໍ້ມູນທັງໝົດທີ່ຍື່ນໂດຍລັດພາຄີຕ່າງໆທີ່ກ່ຽວຂ້ອງ. ຖ້າຫາກວ່າໄດ້ຕົກລົງທີ່ຈະສືບຕໍ່ພິຈາລະນາ, ກອງປະຊຸມລັດພາຄີອາດຈະແນະນຳຕໍ່ລັດພາຄີທີ່ກ່ຽວຂ້ອງ ກ່ຽວກັບວິທີທາງ ແລະ ວິທີການ ໃນການໃຫ້ຄວາມກະຈ່າງແຈ້ງ ຫລື ແກ້ບັນຫາທີ່ກຳລັງຢູ່ໃນການພິຈາລະນາ, ລວມເຖິງການເລີ່ມນຳໃຊ້ວິທີດຳເນີນການທີ່ເໝາະສົມ ທີ່ສອດຄ່ອງກັບກົດໝາຍສາກົນ. ໃນກໍລະນີທີ່ບັນຫາດັ່ງກ່າວ ຫາກເຫັນວ່າຢູ່ນອກເໜືອການຄຸ້ມຄອງຂອງລັດພາຄີຜູ້ຖືກຮ້ອງຂໍ, ກອງປະຊຸມລັດພາຄີ ອາດຈະສະເໜີແນະໃຫ້ເອົາມາດຕະການທີ່ເໝາະສົມ, ລວມເຖິງ ການນຳໃຊ້ມາດຕະການຮ່ວມມື ດັ່ງທີ່ລະບຸໄວ້ໃນ ມາດຕາ 6 ຂອງສິນທິສັນຍາສະບັບນີ້.

6. ນອກຈາກວິທີດຳເນີນການທີ່ລະບຸໄວ້ໃນວັກ 2 ເຖິງ 5 ຂອງມາດຕານີ້, ກອງປະຊຸມລັດພາຄີ ອາດຈະ ຕົກລົງຮັບຮອງເອົາ ວິທີດຳເນີນການທີ່ໄປອື່ນໆ ຫລື ກົນໄກສະເພາະ ສຳລັບເພື່ອໃຫ້ຄວາມກະຈ່າງແຈ້ງຕໍ່ ການປະຕິບັດຕາມສິນທິສັນຍາ, ລວມເຖິງ ຂໍ້ແທ້ຈິງຕ່າງໆ, ແລະ ຫົນທາງແກ້ໄຂກໍລະນີຕົວຢ່າງຕ່າງໆ ຂອງ ບັນຫາບໍ່ປະຕິບັດຕາມຂໍ້ກຳນົດ ຂອງສິນທິສັນຍາສະບັບນີ້ ຕາມທີ່ຕົນເຫັນວ່າເໝາະສົມ.

### ມາດຕາ 9

#### ມາດຕະການແຫ່ງຊາດໃນການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດ

ແຕ່ລະລັດພາຄີຈະຕ້ອງເອົາມາດຕະການທາງດ້ານກົດໝາຍ, ການປົກຄອງ ແລະ ມາດຕະການອື່ນໆ ທີ່ເໝາະສົມ ເພື່ອຈັດຕັ້ງປະຕິບັດ ສິນທິສັນຍາ ສະບັບນີ້, ລວມເຖິງການລົງໂທດທາງອາຍາ ເພື່ອປ້ອງກັນ ແລະ ຍັບຢັ້ງກິດຈະກຳທີ່ເກືອດຫ້າມ ລັດພາຄີ ພາຍໃຕ້ສິນທິສັນຍາສະບັບນີ້, ທີ່ອາດກະທຳໂດຍບຸກຄົນ ຫລື ຢູ່ໃນດິນແດນ ທີ່ຢູ່ພາຍໃຕ້ສິດອຳນາດ ຫຼື ການຄຸ້ມຄອງຂອງຕົນ.

### ມາດຕາ 10

#### ການແກ້ໄຂຂໍ້ຂັດແຍ້ງ

1. ເມື່ອເກີດມີຂໍ້ຂັດແຍ້ງ ລະຫວ່າງ ສອງ ຫຼື ຫລາຍລັດພາຄີ ກ່ຽວກັບການຕີຄວາມໝາຍ ຫຼື ການປະຕິບັດ ສິນທິສັນຍາສະບັບນີ້, ລັດພາຄີຕ່າງໆທີ່ກ່ຽວຂ້ອງ ຈະຕ້ອງປຶກສາຫາລືກັນ ໂດຍມີເປົ້າໝາຍ ເພື່ອແກ້ໄຂຂໍ້ຂັດແຍ້ງ ໂດຍໄວ ໂດຍການເຈລະຈາ ຫຼື ໂດຍວິທີການແບບສັນຕິວິທີອື່ນໆ ຕາມທີ່ພວກຕົນໄດ້ເລືອກ, ລວມເຖິງ ນຳໃຊ້ ກອງປະຊຸມລັດພາຄີ ແລະ ຍື່ນສານຕໍ່ສານຍຸດຕິທຳສາກົນ ໂດຍສອດຄ່ອງກັບທຳມະນູນຂອງສານ.
2. ກອງປະຊຸມລັດພາຄີ ອາດຈະປະກອບສ່ວນໃນການແກ້ໄຂຂໍ້ຂັດແຍ້ງ ໂດຍວິທີການໃດໜຶ່ງ ທີ່ຕົນເຫັນ ວ່າເໝາະສົມ, ລວມເຖິງ ການສະເໜີເປັນຜູ້ໄກ່ເກ້ຍ, ຮຽກຮ້ອງໃຫ້ລັດພາຄີຕ່າງໆທີ່ກ່ຽວຂ້ອງ ເລີ່ມປະຕິບັດ ວິທີດຳເນີນການແກ້ໄຂທີ່ພວກຕົນໄດ້ເລືອກໄວ້ ແລະ ສະເໜີແນະຂອບກຳນົດເວລາສຳລັບວິທີດຳເນີນການໃດ ໜຶ່ງທີ່ໄດ້ຕົກລົງເຫັນດີນຳກັນແລ້ວ.

### ມາດຕາ 11

#### ກອງປະຊຸມລັດພາຄີ

1. ບັນດາລັດພາຄີ ຈະຕ້ອງປະຊຸມກັນຢ່າງເປັນປົກກະຕິ ເພື່ອພິຈາລະນາ ແລະ, ຖ້າຫາກມີຄວາມຈຳເປັນ, ເອົາ ຄຳຕົກລົງຕໍ່ບັນຫາໃດໜຶ່ງ ກ່ຽວກັບການນຳໃຊ້ ຫລື ການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດ ສິນທິສັນຍາ ສະບັບນີ້, ລວມເຖິງ :
  - ກ. ການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດ ແລະ ສະຖານະພາບ ຂອງສິນທິສັນຍາສະບັບນີ້ ;
  - ຂ. ບັນຫາທີ່ເກີດຂຶ້ນ ທີ່ໄດ້ຈາກບົດລາຍງານທີ່ຍື່ນຕາມຂໍ້ກຳນົດ ຂອງສິນທິສັນຍາສະບັບນີ້ ;

## ສິນທິສັນຍາວ່າດ້ວຍລະເບີດບົ່ມບີ້

- ຄ. ການຮ່ວມມື ແລະ ຊ່ວຍເຫລືອຂອງສາກົນ ຕາມມາດຕາ 6 ຂອງສິນທິສັນຍາສະບັບນີ້ ;
- ງ. ການພັດທະນາເຕັກໂນໂລຊີ ເພື່ອເກັບກູ້ເສດລະເບີດບົ່ມບີ້ຕົກຄ້າງ ;
- ຈ. ການຍື່ນໜັງສືຕ່າງໆຂອງລັດພາຄີ ຕາມມາດຕາ 8 ແລະ 10 ຂອງສິນທິສັນຍາສະບັບນີ້ ;
- ສ. ການຍື່ນໜັງສືຕ່າງໆຂອງລັດພາຄີ ດັ່ງທີ່ລະບຸໄວ້ໃນມາດຕາ 3 ແລະ 4 ຂອງສິນທິສັນຍາສະບັບນີ້.

2. ກອງປະຊຸມຄັ້ງທຳອິດຂອງລັດພາຄີ ຈະຕ້ອງຖືກຈັດຂຶ້ນໂດຍ ເລຂາທິການໃຫຍ່ ສະຫະປະຊາຊາດ ພາຍໃນເວລາ 1 ປີ ພາຍຫລັງສິນທິສັນຍາສະບັບນີ້ມີຜົນບັງຄັບໃຊ້. ກອງປະຊຸມປະຈຳປີຂອງລັດພາຄີຄັ້ງຖັດໄປ ຈະຕ້ອງຖືກຈັດຂຶ້ນໂດຍ ເລຂາທິການໃຫຍ່ ສະຫະປະຊາຊາດ ຈົນຮອດກອງປະຊຸມທົບທວນຄັ້ງທຳອິດ.

3. ລັດຕ່າງໆທີ່ບໍ່ໄດ້ເປັນພາຄີຂອງສິນທິສັນຍາສະບັບນີ້, ຕະຫລອດເຖິງອົງການສະຫະປະຊາຊາດ, ອົງການຈັດຕັ້ງສາກົນ ຫລື ສະຖາບັນສາກົນຕ່າງໆ ທີ່ກ່ຽວຂ້ອງ, ອົງການຈັດຕັ້ງພາກພື້ນ, ຄະນະກຳມະການກາແດງສາກົນ, ສະຫະພັນສາກົນ ຂອງອົງການກາແດງແຫ່ງຊາດ ແລະ ອົງການຈັດຕັ້ງທີ່ບໍ່ສັງກັດລັດ ອື່ນໆທີ່ກ່ຽວຂ້ອງ ອາດຈະຖືກເຊື່ອເຊີນໃຫ້ເຂົ້າຮ່ວມກອງປະຊຸມເຫລົ່ານີ້ ໃນຖານະຜູ້ສັ່ງເກດການ ຕາມລະບຽບວິທີດຳເນີນກອງປະຊຸມທີ່ໄດ້ຕົກລົງນຳກັນໄວ້.

## ມາດຕາ 12

### ກອງປະຊຸມທົບທວນ

1. ກອງປະຊຸມທົບທວນ ຈະຕ້ອງຖືກຈັດຂຶ້ນໂດຍ ເລຂາທິການໃຫຍ່ ສະຫະປະຊາຊາດ 5 ປີ ຫລັງຈາກສິນທິສັນຍາສະບັບນີ້ມີຜົນບັງຄັບໃຊ້. ກອງປະຊຸມທົບທວນຄັ້ງຖັດໄປ ຈະຖືກຈັດຂຶ້ນໂດຍ ເລຂາທິການໃຫຍ່ ສະຫະປະຊາຊາດ ຖ້າຫາກມີລັດພາຄີນຶ່ງ ຫລື ຫລາຍລັດພາຄີ ໄດ້ຮ້ອງຂໍ, ໂດຍມີເງື່ອນໄຂວ່າ ຊ່ວງໄລຍະຫ່າງລະຫວ່າງກອງປະຊຸມທົບທວນແຕ່ລະຄັ້ງ ບໍ່ວ່າໃນກໍລະນີໃດກໍຕາມ ຈະບໍ່ໃຫ້ຫລຸດ 5 ປີ. ລັດພາຄີທັງໝົດຂອງສິນທິສັນຍາສະບັບນີ້ ຈະຕ້ອງຖືກເຊີນເຂົ້າຮ່ວມກອງປະຊຸມທົບທວນແຕ່ລະຄັ້ງ.

2. ຈຸດປະສົງຂອງກອງປະຊຸມທົບທວນ ແມ່ນເພື່ອຈະ :

- ກ. ທົບທວນການປະຕິບັດ ແລະ ສະຖານະພາບຂອງສິນທິສັນຍາສະບັບນີ້ ;
- ຂ. ພິຈາລະນາ ເຖິງຄວາມຈຳເປັນ ແລະ ໄລຍະຫ່າງ ລະຫວ່າງກອງປະຊຸມລັດພາຄີຕ່າງໆ ດັ່ງທີ່ລະບຸໄວ້ໃນວັກ 2 ຂອງມາດຕາ 11 ຂອງສິນທິສັນຍາສະບັບນີ້ ; ແລະ
- ຄ. ເອົາຄຳຕົກລົງ ກ່ຽວກັບບັນຫາທີ່ລັດພາຄີໄດ້ຍື່ນໄວ້ ດັ່ງທີ່ລະບຸໄວ້ໃນມາດຕາ 3 ແລະ 4 ຂອງສິນທິສັນຍາສະບັບນີ້.

3. ລັດຕ່າງໆທີ່ບໍ່ໄດ້ເປັນພາຄີຂອງສິນທິສັນຍາສະບັບນີ້, ຕະຫລອດເຖິງອົງການສະຫະປະຊາຊາດ, ອົງການຈັດຕັ້ງສາກົນ ຫລື ສະຖາບັນສາກົນຕ່າງໆ ທີ່ກ່ຽວຂ້ອງ, ອົງການຈັດຕັ້ງພາກພື້ນ, ຄະນະກຳມະການກາແດງສາກົນ, ສະຫະພັນສາກົນ ຂອງອົງການກາແດງແຫ່ງຊາດ ແລະ ອົງການຈັດຕັ້ງທີ່ບໍ່ສັງກັດລັດ ອື່ນໆທີ່

ກ່ຽວຂ້ອງ ອາດຈະຖືກເຊື່ອເຊີນໃຫ້ເຂົ້າຮ່ວມກອງປະຊຸມເຫລົ່ານີ້ ໃນຖານະຜູ້ສັ່ງເກດການ ຕາມລະບຽບວິທີດຳເນີນກອງປະຊຸມທີ່ໄດ້ຕົກລົງນຳກັນໄວ້.

### ມາດຕາ 13 ການດັດແກ້

1. ໃນເວລາໃດກໍ່ໄດ້ ຫລັງຈາກທີ່ສິນທິສັນຍາສະບັບນີ້ມີຜົນບັງຄັບໃຊ້, ລັດພາຄີໃດນຶ່ງ ອາດຈະສະເໜີຂໍດັດແກ້ຕໍ່ສິນທິສັນຍາສະບັບນີ້. ຂໍສະເໜີຂໍດັດແກ້ ຈະຕ້ອງຍື່ນຕໍ່ເລຂາທິການໃຫຍ່ ສະຫະປະຊາຊາດ, ເຊິ່ງຈະເປັນຜູ້ສົ່ງຂໍສະເໜີດັ່ງກ່າວວຽນໃຫ້ແກ່ລັດພາຄີທັງໝົດ ແລະ ຈະຕ້ອງຂໍຄວາມເຫັນ ຈາກລັດພາຄີຕ່າງໆ ວ່າຄວນຈັດກອງປະຊຸມເພື່ອພິຈາລະນາຕໍ່ການສະເໜີຂໍດັດແກ້ດັ່ງກ່າວຫລືບໍ່. ຖ້າຫາກວ່າ ລັດພາຄີສ່ວນໃຫຍ່ ແຈ້ງໃຫ້ເລຂາທິການໃຫຍ່ ສະຫະປະຊາຊາດ ບໍ່ເກີນ 90 ວັນ ຫລັງຈາກ ທີ່ມີການແຈກຢາຍໜັງສືດັ່ງກ່າວ ວ່າ ພວກຕົນ ສະໜັບສະໜູນໃຫ້ມີການພິຈາລະນາຂໍສະເໜີດັດແກ້ດັ່ງກ່າວ, ເລຂາທິການໃຫຍ່ ສະຫະປະຊາຊາດ ຈະຕ້ອງຈັດກອງປະຊຸມດັດແກ້ ເຊິ່ງຈະຕ້ອງໄດ້ເຊີນລັດພາຄີທັງໝົດເຂົ້າຮ່ວມ.
2. ລັດຕ່າງໆທີ່ບໍ່ໄດ້ເປັນພາຄີຂອງສິນທິສັນຍາສະບັບນີ້, ຕະຫລອດເຖິງອົງການສະຫະປະຊາຊາດ, ອົງການຈັດຕັ້ງສາກົນ ຫລື ສະຖາບັນສາກົນຕ່າງໆ ທີ່ກ່ຽວຂ້ອງ, ອົງການຈັດຕັ້ງພາກພື້ນ, ຄະນະກຳມະການກາແດງສາກົນ, ສະຫະພັນສາກົນ ຂອງອົງການກາແດງແຫ່ງຊາດ ແລະ ອົງການຈັດຕັ້ງທີ່ບໍ່ສັງກັດລັດ ອື່ນໆທີ່ກ່ຽວຂ້ອງ ອາດຈະຖືກເຊື່ອເຊີນໃຫ້ເຂົ້າຮ່ວມກອງປະຊຸມເຫລົ່ານີ້ ໃນຖານະຜູ້ສັ່ງເກດການ ຕາມລະບຽບວິທີດຳເນີນກອງປະຊຸມທີ່ໄດ້ຕົກລົງນຳກັນໄວ້.
3. ກອງປະຊຸມດັດແກ້ ຈະຕ້ອງຈັດຂຶ້ນຖັດກັບກອງປະຊຸມລັດພາຄີ ຫລື ກອງປະຊຸມທົບທວນ ເວັ້ນເສຍແຕ່ວ່າ ລັດພາຄີສ່ວນໃຫຍ່ ໄດ້ຮ້ອງຂໍໃຫ້ຈັດຂຶ້ນໄວກ່ວາ.
4. ການດັດແກ້ໃດໆຕໍ່ສິນທິສັນຍາສະບັບນີ້ ຈະຕ້ອງຜ່ານການຮັບຮອງໂດຍຄະແນນສຽງ 2 ສ່ວນ 3 ຂອງ ລັດພາຄີທີ່ເຂົ້າຮ່ວມກອງປະຊຸມ ແລະ ລົງຄະແນນສຽງ ຢູ່ໃນກອງປະຊຸມດັດແກ້. ຜູ້ເກັບຮັກສາສິນທິສັນຍາ ຈະຕ້ອງແຈ້ງກ່ຽວກັບການດັດແກ້ໃດໆທີ່ຖືກຮັບຮອງເອົາ ໃຫ້ແກ່ລັດພາຄີທັງໝົດຊາບ.
5. ຂໍດັດແກ້ຕໍ່ສິນທິສັນຍາສະບັບນີ້ ຈະມີຜົນບັງຄັບໃຊ້ຕໍ່ລັດພາຄີຕ່າງໆ ທີ່ຍອມຮັບການດັດແກ້ ໃນມື້ທີ່ໄດ້ຍື່ນໜັງສືຍອມຮັບການດັດແກ້ ໂດຍລັດພາຄີສ່ວນໃຫຍ່ ເຊິ່ງໄດ້ເປັນພາຄີຂອງສິນທິສັນຍາ ໃນມື້ທີ່ມີການຮັບຮອງເອົາການດັດແກ້. ຫລັງຈາກນັ້ນ ມັນຈະມີຜົນບັງຄັບໃຊ້ຕໍ່ລັດພາຄີທີ່ຍັງເຫລືອ ໃນມື້ໃດທີ່ຕົນໄດ້ຍື່ນໜັງສືຮັບຮອງເອົາການດັດແກ້.



## ມາດຕາ 14

### ຄ່າໃຊ້ຈ່າຍ ແລະ ໜ້າທີ່ວຽກບໍລິຫານ

1. ຄ່າໃຊ້ຈ່າຍສໍາລັບກອງປະຊຸມລັດພາຄືຕ່າງໆ, ກອງປະຊຸມທົບທວນຕ່າງໆ ແລະ ກອງປະຊຸມດັດແກ້ຕ່າງໆ ຈະຕ້ອງຮັບພາລະໂດຍລັດພາຄືຕ່າງໆ ແລະ ລັດທີ່ບໍ່ໄດ້ເປັນພາຄືຂອງສິນທິສັນຍາສະບັບນີ້ ທີ່ເຂົ້າຮ່ວມກອງປະຊຸມດັ່ງກ່າວ, ໂດຍສອດຄ່ອງກັບຫຼັກການປະເມີນການເສຍຄ່າພັນທະຂອງ ສະຫະປະຊາຊາດ ທີ່ໄດ້ມີການດັດປັບຢ່າງເໝາະສົມ.
2. ຄ່າໃຊ້ຈ່າຍຂອງ ເລຂາທິການໃຫຍ່ ສະຫະປະຊາຊາດ ທີ່ເກີດຂຶ້ນ ພາຍໃຕ້ ມາດຕາ 7 ແລະ 8 ຂອງສິນທິສັນຍາສະບັບນີ້ ຈະຕ້ອງຮັບພາລະໂດຍລັດພາຄືຕ່າງໆ ໂດຍສອດຄ່ອງກັບຫຼັກການປະເມີນການເສຍຄ່າພັນທະ ຂອງສະຫະປະຊາຊາດ ທີ່ໄດ້ມີການດັດປັບຢ່າງເໝາະສົມ.
3. ການປະຕິບັດໜ້າທີ່ ໂດຍເລຂາທິການໃຫຍ່ ສະຫະປະຊາຊາດ ໃນວຽກງານດ້ານບໍລິຫານ ທີ່ມອບໃຫ້ຜູ້ກ່ຽວພາຍໃຕ້ສິນທິສັນຍາສະບັບນີ້ ແມ່ນຕ້ອງເປັນໄປຕາມພາລະບົດບາດທີ່ເໝາະສົມ ຂອງອົງການສະຫະປະຊາຊາດ.

## ມາດຕາ 15

### ການລົງນາມ

ສິນທິສັນຍາສະບັບນີ້, ເຮັດຂຶ້ນທີ່ ເມືອງ ດູບຼິນ ໃນວັນທີ 30 ພຶດສະພາ 2008, ຈະເປີດໃຫ້ລັດທັງໝົດລົງນາມ ຢູ່ທີ່ ເມືອງ ອິດສ໌ໂລ ໃນວັນທີ 3 ທັນວາ 2008 ແລະ ຫຼັງຈາກນັ້ນ ເປີດໃຫ້ລົງນາມຢູ່ທີ່ສໍານັກງານໃຫຍ່ ອົງການສະຫະປະຊາຊາດ ທີ່ ນິວຢອກ ຈົນຮອດ ມື້ທີ່ສິນທິສັນຍາດັ່ງກ່າວມີຜົນບັງຄັບໃຊ້.

## ມາດຕາ 16

### ການໃຫ້ສັດຕະຍາບັນ, ການຍອມຮັບ, ການຮັບຮອງ ຫຼື ການເຂົ້າເປັນພາຄື

1. ສິນທິສັນຍາສະບັບນີ້ ຈະຕ້ອງໄດ້ຮັບການໃຫ້ສັດຕະຍາບັນ, ການຍອມຮັບ ຫຼື ການຮັບຮອງ ໂດຍລັດທີ່ໄດ້ລົງນາມ.
2. ສິນທິສັນຍາສະບັບນີ້ ຈະເປີດໃຫ້ລັດໃດກໍ່ໄດ້ທີ່ບໍ່ໄດ້ລົງນາມໃນສິນທິສັນຍາສະບັບນີ້ ເຂົ້າເປັນພາຄື.
3. ໜັງສືໃຫ້ສັດຕະຍາບັນ, ຍອມຮັບ, ຮັບຮອງ ຫຼື ເຂົ້າເປັນພາຄື ຈະຕ້ອງຍື່ນຕໍ່ຜູ້ເກັບຮັກສາສິນທິສັນຍາ.

## ມາດຕາ 17 ການມີຜົນບັງຄັບໃຊ້

1. ສິນທິສັນຍາສະບັບນີ້ ຈະມີຜົນບັງຄັບໃຊ້ ໃນມື້ທຳອິດ ຂອງເດືອນທີ່ 6 ຫຼັງຈາກເດືອນທີ່ມີ 30 ປະເທດ ໄດ້ຍື່ນໜັງສືໃຫ້ສັດຕະຍາບັນ, ຍອມຮັບ, ຮັບຮອງ ຫລື ເຂົ້າເປັນພາຄີ.
2. ສຳລັບລັດພາຄີໃດໜຶ່ງ ທີ່ໄດ້ຍື່ນໜັງສືໃຫ້ສັດຕະຍາບັນ, ຍອມຮັບ, ຮັບຮອງ ຫລື ເຂົ້າເປັນພາຄີ ຫຼັງຈາກວັນ ທີ່ໄດ້ມີ 30 ໜັງສືໃຫ້ສັດຕະຍາບັນ, ຍອມຮັບ, ຮັບຮອງ ຫລື ເຂົ້າເປັນພາຄີແລ້ວ, ສິນທິສັນຍາ ສະບັບນີ້ ຈະ ມີຜົນບັງຄັບໃຊ້ ໃນມື້ທຳອິດຂອງເດືອນທີ່ 6 ຫຼັງຈາກ ວັນທີ່ ທີ່ລັດພາຄີດັ່ງກ່າວ ໄດ້ຍື່ນໜັງສືໃຫ້ສັດຕະຍາບັນ, ຍອມຮັບ, ຮັບຮອງ ຫລື ເຂົ້າເປັນພາຄີ ຂອງຕົນ.

## ມາດຕາ 18 ການນຳໃຊ້ຊົ່ວຄາວ

ລັດພາຄີໃດໜຶ່ງ, ໃນເວລາທີ່ຕົນໃຫ້ສັດຕະຍາບັນ, ຍອມຮັບ, ຮັບຮອງ ຫລື ເຂົ້າເປັນພາຄີຂອງຕົນ, ອາດຈະປະກາດວ່າ ຕົນຈະນຳເອົາມາດຕາ 1 ຂອງສິນທິສັນຍາສະບັບນີ້ໄປໃຊ້ຊົ່ວຄາວ ໃນໄລຍະທີ່ ລໍຖ້າສິນທິສັນຍາສະບັບນີ້ມີຜົນບັງຄັບໃຊ້ຕໍ່ຕົນ.

## ມາດຕາ 19 ການສະຫງວນສິດ

ມາດຕາຕ່າງໆຂອງສິນທິສັນຍາສະບັບນີ້ ບໍ່ອະນຸຍາດໃຫ້ເຮັດຂໍ້ສະຫງວນ.

## ມາດຕາ 20 ໄລຍະເວລາ ແລະ ການຖອນຕົວ

1. ສິນທິສັນຍາສະບັບນີ້ຈະນຳໃຊ້ແບບບໍ່ມີກຳນົດເວລາ.
2. ແຕ່ລະລັດພາຄີ, ໃນການນຳໃຊ້ສິດອຳນາດອະທິປະໄຕຂອງຕົນ, ຈະມີສິດຖອນຕົວ ອອກຈາກສິນທິສັນ ຍາ ສະບັບນີ້. ລັດພາຄີດັ່ງກ່າວ ຈະຕ້ອງແຈ້ງກ່ຽວກັບການຖອນຕົວດັ່ງກ່າວ ໃຫ້ລັດພາຄີທັງໝົດຊາບ, ແຈ້ງ ໃຫ້ຜູ້ເກັບຮັກສາສິນທິສັນຍາ ແລະ ແຈ້ງໃຫ້ສະພາຄວາມໝັ້ນຄົງ ສະຫະປະຊາຊາດ. ໜັງສືຂໍຖອນຕົວດັ່ງກ່າວ ຈະຕ້ອງມີຄຳອະທິບາຍເຫດຜົນທັງໝົດທີ່ຈູງໃຈໃຫ້ເກີດການຖອນຕົວ.

## ສິນທິສັນຍາວ່າດ້ວຍລະເບີດບົ່ມປີ່

3. ການຖອນຕົວດັ່ງກ່າວ ຈະມີຜົນບັງຄັບໃຊ້ກໍຕໍ່ເມື່ອ ຫຼັງຈາກ 6 ເດືອນ ທີ່ຜູ້ເກັບຮັກສາສິນທິສັນຍາ ໄດ້ຮັບໜັງສືຂໍຖອນຕົວດັ່ງກ່າວ. ເຖິງຢ່າງໃດກໍຕາມ, ຖ້າຫາກວ່າໃນໄລຍະ 6 ເດືອນຂອງການໝົດອາຍຸດັ່ງກ່າວ, ຖ້າຫາກລັດພາຄີທີ່ກຳລັງຂໍຖອນຕົວ ໄດ້ເຂົ້າຮ່ວມໃນການຕໍ່ສູ້ກັນດ້ວຍກຳລັງອາວຸດ, ການຖອນຕົວດັ່ງກ່າວ ຈະບໍ່ມີຜົນບັງຄັບໃຊ້ ກ່ອນການສິ້ນສຸດຂອງການປະທະກັນດ້ວຍກຳລັງອາວຸດດັ່ງກ່າວ.

## ມາດຕາ 21

### ການພົວພັນກັບລັດທີ່ບໍ່ໄດ້ເປັນພາຄີ ຂອງສິນທິສັນຍາສະບັບນີ້

1. ແຕ່ລະລັດພາຄີ ຈະຕ້ອງຊຸກຍູ້ໃຫ້ລັດທີ່ບໍ່ໄດ້ເປັນພາຄີ ຂອງສິນທິສັນຍາສະບັບນີ້ ໃຫ້ສັດຕະຍາບັນ, ຍອມຮັບ, ຮັບຮອງ ຫຼື ເຂົ້າເປັນພາຄີ ຂອງສິນທິສັນຍາສະບັບນີ້, ໂດຍມີເປົ້າໝາຍໃນການດຶງດູດໃຫ້ລັດທັງໝົດ ປະຕິບັດຕາມສິນທິສັນຍາສະບັບນີ້.

2. ແຕ່ລະລັດພາຄີ, ດັ່ງທີ່ອ້າງໄວ້ໃນວັກ 3 ຂອງມາດຕານີ້, ຈະຕ້ອງແຈ້ງໃຫ້ລັດຖະບານຂອງລັດທັງໝົດ ທີ່ບໍ່ໄດ້ເປັນພາຄີຂອງສິນທິສັນຍາ ສະບັບນີ້ ຊາບ ພັນທະຂອງຕົນພາຍໃຕ້ສິນທິສັນຍາສະບັບນີ້, ຈະຕ້ອງສົ່ງເສີມບັນທັດຖານທີ່ຕົນໄດ້ສ້າງຂຶ້ນ ແລະ ຈະພະຍາຍາມຈົນສຸດຄວາມສາມາດຂອງຕົນ ທີ່ຈະຊັກຊວນລັດຕ່າງໆ ທີ່ບໍ່ໄດ້ເປັນພາຄີຂອງສິນທິສັນຍາສະບັບນີ້ ບໍ່ໃຫ້ນຳໃຊ້ລະເບີດບົ່ມປີ່.

3. ເຖິງແມ່ນວ່າໄດ້ມີຂໍ້ກຳນົດຂອງ ມາດຕາ 1 ຂອງສິນທິສັນຍາສະບັບນີ້ ແລະ ໂດຍສອດຄ່ອງກັບກົດໝາຍສາກົນ, ລັດພາຄີຕ່າງໆ, ພົນທະຫານຂອງຕົນ ຫລື ຄົນສັນຊາດຕົນ, ອາດຈະເຂົ້າຮ່ວມໃນການຮ່ວມມືທາງທະຫານ ແລະ ການປະຕິບັດການທາງທະຫານ ກັບລັດຕ່າງໆທີ່ບໍ່ໄດ້ເປັນພາຄີຂອງສິນທິສັນຍາສະບັບນີ້ ເຊິ່ງອາດຈະເຂົ້າຮ່ວມໃນກິດຈະກຳຕ່າງໆ ທີ່ເກືອດຫ້າມລັດພາຄີໄວ້.

4. ບໍ່ມີສິ່ງໃດໃນວັກ 3 ຂອງມາດຕານີ້ ຈະອະນຸຍາດລັດພາຄີ :

- ກ. ພັດທະນາ, ຜະລິດ ຫລື ບໍ່ດັ່ງນັ້ນ ຈັດຫາລະເບີດບົ່ມປີ່ມາໄວ້ໃນຄອບຄອງ ;
- ຂ. ສະສົມລະເບີດບົ່ມປີ່ດ້ວຍຕົນເອງ ຫລື ສົ່ງຄ່າງໃຫ້ຜູ້ອື່ນ ;
- ຄ. ນຳໃຊ້ລະເບີດບົ່ມປີ່ດ້ວຍຕົນເອງ ; ຫລື
- ງ. ສະແດງການຮ້ອງຂໍໃຫ້ນຳໃຊ້ລະເບີດບົ່ມປີ່ ໃນກໍລະນີທີ່ ການເລືອກໃຊ້ອາວຸດ ຢູ່ໃນອຳນາດການຄຸ້ມຄອງຂອງຕົນຢ່າງສິ້ນເຊີງ.

## ມາດຕາ 22 ຜູ້ເກັບຮັກສາ

ເລຂາທິການໃຫຍ່ ອົງການ ສະຫະປະຊາຊາດ ໄດ້ຖືກແຕ່ງຕັ້ງໃຫ້ເປັນ ຜູ້ເກັບຮັກສາ ຂອງສິນທິສັນຍາ ສະບັບນີ້.

## ມາດຕາ 23 ເອກະສານສະບັບຈິງ

ສິນທິສັນຍາສະບັບນີ້ ທີ່ເປັນສະບັບພາສາ ອາຣັບ, ພາສາຈີນ, ພາສາອັງກິດ, ພາສາຝຣັ່ງ, ພາສາຮັດ ເຊຍ ແລະ ພາສາສະເປນ ແມ່ນມີຄຸນຄ່າເທົ່າທຽມກັນ.

## ສິນທິສັນຍາວ່າດ້ວຍລະເບີດບິ່ມບີ່



ທີມງານ ກວດກູ້ລະເບີດ ຂອງ ຄກລ ໄດ້ທຳລາຍ ລະເບີດບິ່ມບີ່ ຈຳນວນທັງໝົດ 249 ໜ່ວຍ, ໃນນັ້ນ ປະກອບ ມີບິ່ມບີ່ 26, ຈຳນວນ 246 ແລະ ບິ່ມບີ່ 63, ຈຳນວນ 3 ໜ່ວຍ ຢູ່ຂ້າງ ໂຮງຮຽນ ປະຖົມ ບ້ານໂຕນ, ເມືອງ ແປກ, ແຂວງ ຊຽງຂວາງ.

**UXO Lao clearance team destroyed 246 items of BLU 26 and 3 items of BLU 63, which were near the Ton Primary school in Ton Village, Pek District, Xieng Khouang Province.**



ບິ່ມປີ່ 24, ຈຳນວນ 100 ກວ່າໜ່ວຍ, ຢູ່ຂ້າງນາ ຂອງ ປະຊາຊົນ ບ້ານ ທາດນາງລາວ, ເມືອງ ວິລະບູລີ, ແຂວງ ສະຫວັນນະເຂດ.

More than 100 items of BLU 24 were found near a rice paddy in Thatnang lao village, Vilabouly District, Savannakhet Province.



# CONVENTION ON CLUSTER MUNITIONS

A legally binding international instrument that prohibits the use and stockpiling of cluster munitions that cause unacceptable harm to civilians and secures adequate provision of care and rehabilitation to survivors and clearance of contaminated areas.

The 23 Articles cover:

- Banning all cluster munitions types that have ever been used.
- A 10 Year deadline to clear all known areas with 5 years extensions possible
- 8 years for stockpile destruction; 4 years extension possible
- Victim Assistance
- Strict reporting and transparency measures
- International Cooperation and Assistance
- Relations with states not parties to this convention





## DIPLOMATIC CONFERENCE FOR THE ADOPTION OF A CONVENTION ON CLUSTER MUNITIONS

Dublin, Ireland 19 to 30 May 2008

# CONVENTION ON CLUSTER MUNITIONS



ປະຊາຊົນ ບ້ານ ອາດອນ, ເມືອງ ຕາໂອຍ, ແຂວງ ສາລະວັນ ໄດ້ນຳເອົາກະປາງ ບິ່ມບີ່ ມາເຮັດເສົາເລົ່າເຂົ້າ  
Adone villagers used casings that delivered bombies, found in the village, to make the  
support pillars for thier rice store, Adone Village, Ta Oi District, Saravane Province

**DIPLOMATIC CONFERENCE FOR  
THE ADOPTION OF A CONVENTION  
ON CLUSTER MUNITIONS**

**Convention on Cluster Munitions**

The States Parties to this Convention,

*Deeply concerned* that civilian populations and individual civilians continue to bear the brunt of armed conflict,

*Determined* to put an end for all time to the suffering and casualties caused by cluster munitions at the time of their use, when they fail to function as intended or when they are abandoned,

*Concerned* that cluster munition remnants kill or maim civilians, including women and children, obstruct economic and social development, including through the loss of livelihood, impede post-conflict rehabilitation and reconstruction, delay or prevent the return of refugees and internally displaced persons, can negatively impact on national and international peace-building and humanitarian assistance efforts, and have other severe consequences that can persist for many years after use,

*Deeply concerned* also at the dangers presented by the large national stockpiles of cluster munitions retained for operational use and *determined* to ensure their rapid destruction,

*Believing* it necessary to contribute effectively in an efficient, coordinated manner to resolving the challenge of removing cluster munition remnants located throughout the world, and to ensure their destruction,

*Determined* also to ensure the full realisation of the rights of all cluster munition victims and *recognising* their inherent dignity,

*Resolved* to do their utmost in providing assistance to cluster munition victims, including medical care, rehabilitation and psychological support, as well as providing for their social and economic inclusion,

*Recognising* the need to provide age- and gender-sensitive assistance to cluster munition victims and to address the special needs of vulnerable groups,

*Bearing in mind* the Convention on the Rights of Persons with Disabilities which, *inter alia*, requires that States Parties to that Convention undertake to ensure and promote the full realisation of all human rights and fundamental freedoms of all persons with disabilities without discrimination of any kind on the basis of disability,

*Mindful* of the need to coordinate adequately efforts undertaken in various fora to address the rights and needs of victims of various types of weapons, and *resolved* to avoid discrimination among victims of various types of weapons,

*Reaffirming* that in cases not covered by this Convention or by other international agreements, civilians and combatants remain under the protection and authority of the principles of international law, derived from established custom, from the principles of humanity and from the dictates of public conscience,

*Resolved* also that armed groups distinct from the armed forces of a State shall not, under any circumstances, be permitted to engage in any activity prohibited to a State Party to this Convention,

*Welcoming* the very broad international support for the international norm prohibiting anti-personnel mines, enshrined in the 1997 Convention on the Prohibition of the Use, Stockpiling, Production and Transfer of Anti-Personnel Mines and on Their Destruction,

*Welcoming* also the adoption of the Protocol on Explosive Remnants of War, annexed to the Convention on Prohibitions or Restrictions on the Use of Certain Conventional Weapons Which May be Deemed to be Excessively Injurious or to Have Indiscriminate Effects, and its entry into force on 12 November 2006, and *wishing* to enhance the protection of civilians from the effects of cluster munition remnants in post-conflict environments,

*Bearing in mind* also United Nations Security Council Resolution 1325 on women, peace and security and United Nations Security Council Resolution 1612 on children in armed conflict,

*Welcoming* further the steps taken nationally, regionally and globally in recent years aimed at prohibiting, restricting or suspending the use, stockpiling, production and transfer of cluster munitions,

*Stressing* the role of public conscience in furthering the principles of humanity as evidenced by the global call for an end to civilian suffering caused by cluster munitions and *recognising* the efforts to that end undertaken by the United Nations, the International Committee of the Red Cross, the Cluster Munition Coalition and numerous other non-governmental organisations around the world,

*Reaffirming* the Declaration of the Oslo Conference on Cluster Munitions, by which, *inter alia*, States recognised the grave consequences caused by the use of cluster munitions and committed themselves to conclude by 2008 a legally binding instrument that would prohibit the use, production, transfer and stockpiling of cluster munitions that cause unacceptable harm to civilians, and would establish a framework for cooperation and assistance that ensures adequate provision of care and rehabilitation for victims, clearance of contaminated areas, risk reduction education and destruction of stockpiles,

*Emphasising* the desirability of attracting the adherence of all States to this Convention, and *determined* to work strenuously towards the promotion of its universalisation and its full implementation,

*Basing* themselves on the principles and rules of international humanitarian law, in particular the principle that the right of parties to an armed conflict to choose methods or means of warfare is not unlimited, and the rules that the parties to a conflict shall at all times distinguish between the civilian population and combatants and between civilian objects and military objectives and accordingly direct their operations against military objectives only, that in the conduct of military operations constant care shall be taken to spare the civilian population, civilians and civilian objects and that the civilian population and individual civilians enjoy general protection against dangers arising from military operations,

HAVE AGREED as follows:

## Article 1

### *General obligations and scope of application*

1. Each State Party undertakes never under any circumstances to:
  - a. Use cluster munitions;
  - b. Develop, produce, otherwise acquire, stockpile, retain or transfer to anyone, directly or indirectly, cluster munitions;
  - c. Assist, encourage or induce anyone to engage in any activity prohibited to a State Party under this Convention.
2. Paragraph 1 of this Article applies, *mutatis mutandis*, to explosive bomblets that are specifically designed to be dispersed or released from dispensers affixed to aircraft.
3. This Convention does not apply to mines.

## Article 2

### *Definitions*

For the purposes of this Convention:

**1. Cluster munition victims** means all persons who have been killed or suffered physical or psychological injury, economic loss, social marginalisation or substantial impairment of the realisation of their rights caused by the use of cluster munitions. They include those persons directly impacted by cluster munitions as well as their affected families and communities;

**2. Cluster munition** means a conventional munition that is designed to disperse or release explosive submunitions each weighing less than 20 kilograms, and includes those explosive submunitions. It does not mean the following:

- a. A munition or submunition designed to dispense flares, smoke, pyrotechnics or chaff; or a munition designed exclusively for an air defence role;
- b. A munition or submunition designed to produce electrical or electronic effects;
- c. A munition that, in order to avoid indiscriminate area effects and the risks posed by unexploded submunitions, has all of the following characteristics:

- i. Each munition contains fewer than ten explosive submunitions;
- ii. Each explosive submunition weighs more than four kilograms;
- iii. Each explosive submunition is designed to detect and engage a single target object;
- iv. Each explosive submunition is equipped with an electronic self-destruction mechanism;
- v. Each explosive submunition is equipped with an electronic self-deactivating feature;

**3. Explosive submunition** means a conventional munition that in order to perform its task is dispersed or released by a cluster munition and is designed to function by detonating an explosive charge prior to, on or after impact;

**4. Failed cluster munition** means a cluster munition that has been fired, dropped, launched, projected or otherwise delivered and which should have dispersed or released its explosive submunitions but failed to do so;

**5. Unexploded submunition** means an explosive submunition that has been dispersed or released by, or otherwise separated from, a cluster munition and has failed to explode as intended;

**6. Abandoned cluster munitions** means cluster munitions or explosive submunitions that have not been used and that have been left behind or dumped, and that are no longer under the control of the party that left them behind or dumped them. They may or may not have been prepared for use;

**7. Cluster munition remnants** means failed cluster munitions, abandoned cluster munitions, unexploded submunitions and unexploded bomblets;

**8. Transfer** involves, in addition to the physical movement of cluster munitions into or from national territory, the transfer of title to and control over cluster munitions, but does not involve the transfer of territory containing cluster munition remnants;

**9. Self-destruction mechanism** means an incorporated automatically-functioning mechanism which is in addition to the primary initiating mechanism of the munition and which secures the destruction of the munition into which it is incorporated;

**10. Self-deactivating** means automatically rendering a munition inoperable by means of the irreversible exhaustion of a component, for example a battery, that is essential to the operation of the munition;

**11. Cluster munition contaminated area** means an area known or suspected to contain cluster munition remnants;

**12. Mine** means a munition designed to be placed under, on or near the ground or other surface area and to be exploded by the presence, proximity or contact of a person or a vehicle;

**13. Explosive bomblet** means a conventional munition, weighing less than 20 kilograms, which is not self-propelled and which, in order to perform its task, is dispersed or released by a dispenser, and is designed to function by detonating an explosive charge prior to, on or after impact;

**14. Dispenser** means a container that is designed to disperse or release explosive bomblets and which is affixed to an aircraft at the time of dispersal or release;

**15. Unexploded bomblet** means an explosive bomblet that has been dispersed, released or otherwise separated from a dispenser and has failed to explode as intended.

### **Article 3**

#### *Storage and stockpile destruction*

1. Each State Party shall, in accordance with national regulations, separate all cluster munitions under its jurisdiction and control from munitions retained for operational use and mark them for the purpose of destruction.

2. Each State Party undertakes to destroy or ensure the destruction of all cluster munitions referred to in paragraph 1 of this Article as soon as possible but not later than eight years after the entry into force of this Convention for that State Party. Each State Party undertakes to ensure that destruction methods comply with applicable international standards for protecting public health and the environment.

3. If a State Party believes that it will be unable to destroy or ensure the destruction of all cluster munitions referred to in paragraph 1 of this Article within eight years of entry into force of this Convention for that State Party it may submit a request to a Meeting of States Parties or a Review Conference for an extension of the deadline for completing the destruction of such cluster munitions by a period of up to four years. A State Party may, in exceptional circumstances, request additional extensions of up to four years. The requested extensions shall not exceed the number of years strictly necessary for that State Party to complete its obligations under paragraph 2 of this Article.

4. Each request for an extension shall set out:

- a. The duration of the proposed extension;
- b. A detailed explanation of the proposed extension, including the financial and technical means available to or required by the State Party for the destruction of all cluster munitions referred to in paragraph 1 of this Article and, where applicable, the exceptional circumstances justifying it;

- c. A plan for how and when stockpile destruction will be completed;
- d. The quantity and type of cluster munitions and explosive submunitions held at the entry into force of this Convention for that State Party and any additional cluster munitions or explosive submunitions discovered after such entry into force;
- e. The quantity and type of cluster munitions and explosive submunitions destroyed during the period referred to in paragraph 2 of this Article; and
- f. The quantity and type of cluster munitions and explosive submunitions remaining to be destroyed during the proposed extension and the annual destruction rate expected to be achieved.

5. The Meeting of States Parties or the Review Conference shall, taking into consideration the factors referred to in paragraph 4 of this Article, assess the request and decide by a majority of votes of States Parties present and voting whether to grant the request for an extension. The States Parties may decide to grant a shorter extension than that requested and may propose benchmarks for the extension, as appropriate. A request for an extension shall be submitted a minimum of nine months prior to the Meeting of States Parties or the Review Conference at which it is to be considered.

6. Notwithstanding the provisions of Article 1 of this Convention, the retention or acquisition of a limited number of cluster munitions and explosive submunitions for the development of and training in cluster munition and explosive submunition detection, clearance or destruction techniques, or for the development of cluster munition counter-measures, is permitted. The amount of explosive submunitions retained or acquired shall not exceed the minimum number absolutely necessary for these purposes.

7. Notwithstanding the provisions of Article 1 of this Convention, the transfer of cluster munitions to another State Party for the purpose of destruction, as well as for the purposes described in paragraph 6 of this Article, is permitted.

8. States Parties retaining, acquiring or transferring cluster munitions or explosive submunitions for the purposes described in paragraphs 6 and 7 of this Article shall submit a detailed report on the planned and actual use of these cluster munitions and explosive submunitions and their type, quantity and lot numbers. If cluster munitions or explosive submunitions are transferred to another State Party for these purposes, the report shall include reference to the receiving party. Such a report shall be prepared for each year during which a State Party retained, acquired or transferred cluster munitions or explosive submunitions and shall be submitted to the Secretary-General of the United Nations no later than 30 April of the following year.



## Article 4

### *Clearance and destruction of cluster munition remnants and risk reduction education*

1. Each State Party undertakes to clear and destroy, or ensure the clearance and destruction of, cluster munition remnants located in cluster munition contaminated areas under its jurisdiction or control, as follows:

- a. Where cluster munition remnants are located in areas under its jurisdiction or control at the date of entry into force of this Convention for that State Party, such clearance and destruction shall be completed as soon as possible but not later than ten years from that date;
- b. Where, after entry into force of this Convention for that State Party, cluster munitions have become cluster munition remnants located in areas under its jurisdiction or control, such clearance and destruction must be completed as soon as possible but not later than ten years after the end of the active hostilities during which such cluster munitions became cluster munition remnants; and
- c. Upon fulfilling either of its obligations set out in sub-paragraphs (a) and (b) of this paragraph, that State Party shall make a declaration of compliance to the next Meeting of States Parties.

2. In fulfilling its obligations under paragraph 1 of this Article, each State Party shall take the following measures as soon as possible, taking into consideration the provisions of Article 6 of this Convention regarding international cooperation and assistance:

Survey, assess and record the threat posed by cluster munition remnants, making every effort to identify all cluster munition contaminated areas under its jurisdiction or control;

- a. Assess and prioritise needs in terms of marking, protection of civilians, clearance and destruction, and take steps to mobilise resources and develop a national plan to carry out these activities, building, where appropriate, upon existing structures, experiences and methodologies;
- b. Take all feasible steps to ensure that all cluster munition contaminated areas under its jurisdiction or control are perimeter-marked, monitored and protected by fencing or other means to ensure the effective exclusion of civilians. Warning signs based on methods of marking readily recognisable by the affected community should be utilised in the marking of suspected hazardous areas. Signs and other hazardous area boundary markers should, as far as possible, be visible, legible, durable and resistant to environmental effects and should clearly identify which side of the marked boundary is considered to be within the cluster munition contaminated areas and which side is considered to be safe;
- c. Clear and destroy all cluster munition remnants located in areas under its jurisdiction or control; and

d. Conduct risk reduction education to ensure awareness among civilians living in or around cluster munition contaminated areas of the risks posed by such remnants.

3. In conducting the activities referred to in paragraph 2 of this Article, each State Party shall take into account international standards, including the International Mine Action Standards (IMAS).

4. This paragraph shall apply in cases in which cluster munitions have been used or abandoned by one State Party prior to entry into force of this Convention for that State Party and have become cluster munition remnants that are located in areas under the jurisdiction or control of another State Party at the time of entry into force of this Convention for the latter.

In such cases, upon entry into force of this Convention for both States Parties, the former State Party is strongly encouraged to provide, *inter alia*, technical, financial, material or human resources assistance to the latter State Party, either bilaterally or through a mutually agreed third party, including through the United Nations system or other relevant organisations, to facilitate the marking, clearance and destruction of such cluster munition remnants.

a. Such assistance shall include, where available, information on types and quantities of the cluster munitions used, precise locations of cluster munition strikes and areas in which cluster munition remnants are known to be located.

5. If a State Party believes that it will be unable to clear and destroy or ensure the clearance and destruction of all cluster munition remnants referred to in paragraph 1 of this Article within ten years of the entry into force of this Convention for that State Party, it may submit a request to a Meeting of States Parties or a Review Conference for an extension of the deadline for completing the clearance and destruction of such cluster munition remnants by a period of up to five years. The requested extension shall not exceed the number of years strictly necessary for that State Party to complete its obligations under paragraph 1 of this Article.

6. A request for an extension shall be submitted to a Meeting of States Parties or a Review Conference prior to the expiry of the time period referred to in paragraph 1 of this Article for that State Party. Each request shall be submitted a minimum of nine months prior to the Meeting of States Parties or Review Conference at which it is to be considered. Each request shall set out:

The duration of the proposed extension;

a. A detailed explanation of the reasons for the proposed extension, including the financial and technical means available to and required by the State Party for the clearance and destruction of all cluster munition remnants during the proposed extension;

b. The preparation of future work and the status of work already conducted under national clearance and demining programmes during the initial ten year period referred to in paragraph 1 of this Article and any subsequent extensions;

c. The total area containing cluster munition remnants at the time of entry into force of

this Convention for that State Party and any additional areas containing cluster munition remnants discovered after such entry into force;

- d. The total area containing cluster munition remnants cleared since entry into force of this Convention;
- e. The total area containing cluster munition remnants remaining to be cleared during the proposed extension;
- f. The circumstances that have impeded the ability of the State Party to destroy all cluster munition remnants located in areas under its jurisdiction or control during the initial ten year period referred to in paragraph 1 of this Article, and those that may impede this ability during the proposed extension;
- g. The humanitarian, social, economic and environmental implications of the proposed extension; and
- h. Any other information relevant to the request for the proposed extension.

7. The Meeting of States Parties or the Review Conference shall, taking into consideration the factors referred to in paragraph 6 of this Article, including, *inter alia*, the quantities of cluster munition remnants reported, assess the request and decide by a majority of votes of States Parties present and voting whether to grant the request for an extension. The States Parties may decide to grant a shorter extension than that requested and may propose benchmarks for the extension, as appropriate.

8. Such an extension may be renewed by a period of up to five years upon the submission of a new request, in accordance with paragraphs 5, 6 and 7 of this Article. In requesting a further extension a State Party shall submit relevant additional information on what has been undertaken during the previous extension granted pursuant to this Article.

## **Article 5**

### *Victim assistance*

1. Each State Party with respect to cluster munition victims in areas under its jurisdiction or control shall, in accordance with applicable international humanitarian and human rights law, adequately provide age- and gender-sensitive assistance, including medical care, rehabilitation and psychological support, as well as provide for their social and economic inclusion. Each State Party shall make every effort to collect reliable relevant data with respect to cluster munition victims.

2. In fulfilling its obligations under paragraph 1 of this Article each State Party shall:

- a. Assess the needs of cluster munition victims;
- b. Develop, implement and enforce any necessary national laws and policies;

- c. Develop a national plan and budget, including timeframes to carry out these activities, with a view to incorporating them within the existing national disability, development and human rights frameworks and mechanisms, while respecting the specific role and contribution of relevant actors;
- d. Take steps to mobilise national and international resources;
- e. Not discriminate against or among cluster munition victims, or between cluster munition victims and those who have suffered injuries or disabilities from other causes; differences in treatment should be based only on medical, rehabilitative, psychological or socio-economic needs;
- f. Closely consult with and actively involve cluster munition victims and their representative organisations;
- g. Designate a focal point within the government for coordination of matters relating to the implementation of this Article; and
- h. Strive to incorporate relevant guidelines and good practices including in the areas of medical care, rehabilitation and psychological support, as well as social and economic inclusion.

## Article 6

### *International cooperation and assistance*

1. In fulfilling its obligations under this Convention each State Party has the right to seek and receive assistance.
2. Each State Party in a position to do so shall provide technical, material and financial assistance to States Parties affected by cluster munitions, aimed at the implementation of the obligations of this Convention. Such assistance may be provided, *inter alia*, through the United Nations system, international, regional or national organisations or institutions, non-governmental organisations or institutions, or on a bilateral basis.
3. Each State Party undertakes to facilitate and shall have the right to participate in the fullest possible exchange of equipment and scientific and technological information concerning the implementation of this Convention. The States Parties shall not impose undue restrictions on the provision and receipt of clearance and other such equipment and related technological information for humanitarian purposes.
4. In addition to any obligations it may have pursuant to paragraph 4 of Article 4 of this Convention, each State Party in a position to do so shall provide assistance for clearance and destruction of

cluster munition remnants and information concerning various means and technologies related to clearance of cluster munitions, as well as lists of experts, expert agencies or national points of contact on clearance and destruction of cluster munition remnants and related activities.

5. Each State Party in a position to do so shall provide assistance for the destruction of stockpiled cluster munitions, and shall also provide assistance to identify, assess and prioritise needs and practical measures in terms of marking, risk reduction education, protection of civilians and clearance and destruction as provided in Article 4 of this Convention.

6. Where, after entry into force of this Convention, cluster munitions have become cluster munition remnants located in areas under the jurisdiction or control of a State Party, each State Party in a position to do so shall urgently provide emergency assistance to the affected State Party.

7. Each State Party in a position to do so shall provide assistance for the implementation of the obligations referred to in Article 5 of this Convention to adequately provide age- and gender-sensitive assistance, including medical care, rehabilitation and psychological support, as well as provide for social and economic inclusion of cluster munition victims. Such assistance may be provided, *inter alia*, through the United Nations system, international, regional or national organisations or institutions, the International Committee of the Red Cross, national Red Cross and Red Crescent Societies and their International Federation, non-governmental organisations or on a bilateral basis.

8. Each State Party in a position to do so shall provide assistance to contribute to the economic and social recovery needed as a result of cluster munition use in affected States Parties.

9. Each State Party in a position to do so may contribute to relevant trust funds in order to facilitate the provision of assistance under this Article.

10. Each State Party that seeks and receives assistance shall take all appropriate measures in order to facilitate the timely and effective implementation of this Convention, including facilitation of the entry and exit of personnel, materiel and equipment, in a manner consistent with national laws and regulations, taking into consideration international best practices.

11. Each State Party may, with the purpose of developing a national action plan, request the United Nations system, regional organisations, other States Parties or other competent intergovernmental or non-governmental institutions to assist its authorities to determine, *inter alia*:

- a. The nature and extent of cluster munition remnants located in areas under its jurisdiction or control;
- b. The financial, technological and human resources required for the implementation of the plan;
- c. The time estimated as necessary to clear and destroy all cluster munition remnants located in areas under its jurisdiction or control;

- d. Risk reduction education programmes and awareness activities to reduce the incidence of injuries or deaths caused by cluster munition remnants;
- e. Assistance to cluster munition victims; and
- f. The coordination relationship between the government of the State Party concerned and the relevant governmental, intergovernmental or non-governmental entities that will work in the implementation of the plan.

12. States Parties giving and receiving assistance under the provisions of this Article shall cooperate with a view to ensuring the full and prompt implementation of agreed assistance programmes.

## **Article 7**

### *Transparency measures*

1. Each State Party shall report to the Secretary-General of the United Nations as soon as practicable, and in any event not later than 180 days after the entry into force of this Convention for that State Party, on:

- a. The national implementation measures referred to in Article 9 of this Convention;
- b. The total of all cluster munitions, including explosive submunitions, referred to in paragraph 1 of Article 3 of this Convention, to include a breakdown of their type, quantity and, if possible, lot numbers of each type;
- c. The technical characteristics of each type of cluster munition produced by that State Party prior to entry into force of this Convention for it, to the extent known, and those currently owned or possessed by it, giving, where reasonably possible, such categories of information as may facilitate identification and clearance of cluster munitions; at a minimum, this information shall include the dimensions, fusing, explosive content, metallic content, colour photographs and other information that may facilitate the clearance of cluster munition remnants;
- d. The status and progress of programmes for the conversion or decommissioning of production facilities for cluster munitions;
- e. The status and progress of programmes for the destruction, in accordance with Article 3 of this Convention, of cluster munitions, including explosive submunitions, with details of the methods that will be used in destruction, the location of all destruction sites and the applicable safety and environmental standards to be observed;
- f. The types and quantities of cluster munitions, including explosive submunitions, destroyed in accordance with Article 3 of this Convention, including details of the methods

of destruction used, the location of the destruction sites and the applicable safety and environmental standards observed;

g. Stockpiles of cluster munitions, including explosive submunitions, discovered after reported completion of the programme referred to in sub-paragraph (e) of this paragraph, and plans for their destruction in accordance with Article 3 of this Convention;

h. To the extent possible, the size and location of all cluster munition contaminated areas under its jurisdiction or control, to include as much detail as possible regarding the type and quantity of each type of cluster munition remnant in each such area and when they were used;

i. The status and progress of programmes for the clearance and destruction of all types and quantities of cluster munition remnants cleared and destroyed in accordance with Article 4 of this Convention, to include the size and location of the cluster munition contaminated area cleared and a breakdown of the quantity of each type of cluster munition remnant cleared and destroyed;

j. The measures taken to provide risk reduction education and, in particular, an immediate and effective warning to civilians living in cluster munition contaminated areas under its jurisdiction or control;

k. The status and progress of implementation of its obligations under Article 5 of this Convention to adequately provide age- and gender- sensitive assistance, including medical care, rehabilitation and psychological support, as well as provide for social and economic inclusion of cluster munition victims and to collect reliable relevant data with respect to cluster munition victims;

l. The name and contact details of the institutions mandated to provide information and to carry out the measures described in this paragraph;

m. The amount of national resources, including financial, material or in kind, allocated to the implementation of Articles 3, 4 and 5 of this Convention; and

n. The amounts, types and destinations of international cooperation and assistance provided under Article 6 of this Convention.

2. The information provided in accordance with paragraph 1 of this Article shall be updated by the States Parties annually, covering the previous calendar year, and reported to the Secretary-General of the United Nations not later than 30 April of each year.

3. The Secretary-General of the United Nations shall transmit all such reports received to the States Parties.

## Article 8

### *Facilitation and clarification of compliance*

1. The States Parties agree to consult and cooperate with each other regarding the implementation of the provisions of this Convention and to work together in a spirit of cooperation to facilitate compliance by States Parties with their obligations under this Convention.
2. If one or more States Parties wish to clarify and seek to resolve questions relating to a matter of compliance with the provisions of this Convention by another State Party, it may submit, through the Secretary-General of the United Nations, a Request for Clarification of that matter to that State Party. Such a request shall be accompanied by all appropriate information. Each State Party shall refrain from unfounded Requests for Clarification, care being taken to avoid abuse. A State Party that receives a Request for Clarification shall provide, through the Secretary-General of the United Nations, within 28 days to the requesting State Party all information that would assist in clarifying the matter.
3. If the requesting State Party does not receive a response through the Secretary-General of the United Nations within that time period, or deems the response to the Request for Clarification to be unsatisfactory, it may submit the matter through the Secretary-General of the United Nations to the next Meeting of States Parties. The Secretary-General of the United Nations shall transmit the submission, accompanied by all appropriate information pertaining to the Request for Clarification, to all States Parties. All such information shall be presented to the requested State Party which shall have the right to respond.
4. Pending the convening of any Meeting of States Parties, any of the States Parties concerned may request the Secretary-General of the United Nations to exercise his or her good offices to facilitate the clarification requested.
5. Where a matter has been submitted to it pursuant to paragraph 3 of this Article, the Meeting of States Parties shall first determine whether to consider that matter further, taking into account all information submitted by the States Parties concerned. If it does so determine, the Meeting of States Parties may suggest to the States Parties concerned ways and means further to clarify or resolve the matter under consideration, including the initiation of appropriate procedures in conformity with international law. In circumstances where the issue at hand is determined to be due to circumstances beyond the control of the requested State Party, the Meeting of States Parties may recommend appropriate measures, including the use of cooperative measures referred to in Article 6 of this Convention.
6. In addition to the procedures provided for in paragraphs 2 to 5 of this Article, the Meeting of States Parties may decide to adopt such other general procedures or specific mechanisms for clarification of compliance, including facts, and resolution of instances of non-compliance with the provisions of this Convention as it deems appropriate.



## **Article 9**

### *National implementation measures*

Each State Party shall take all appropriate legal, administrative and other measures to implement this Convention, including the imposition of penal sanctions to prevent and suppress any activity prohibited to a State Party under this Convention undertaken by persons or on territory under its jurisdiction or control.

## **Article 10**

### *Settlement of disputes*

1. When a dispute arises between two or more States Parties relating to the interpretation or application of this Convention, the States Parties concerned shall consult together with a view to the expeditious settlement of the dispute by negotiation or by other peaceful means of their choice, including recourse to the Meeting of States Parties and referral to the International Court of Justice in conformity with the Statute of the Court.

2. The Meeting of States Parties may contribute to the settlement of the dispute by whatever means it deems appropriate, including offering its good offices, calling upon the States Parties concerned to start the settlement procedure of their choice and recommending a time-limit for any agreed procedure.

## **Article 11**

### *Meetings of States Parties*

1. The States Parties shall meet regularly in order to consider and, where necessary, take decisions in respect of any matter with regard to the application or implementation of this Convention, including:

- a. The operation and status of this Convention;
- b. Matters arising from the reports submitted under the provisions of this Convention;
- c. International cooperation and assistance in accordance with Article 6 of this Convention;
- d. The development of technologies to clear cluster munition remnants;

- e. Submissions of States Parties under Articles 8 and 10 of this Convention; and
- f. Submissions of States Parties as provided for in Articles 3 and 4 of this Convention.

2. The first Meeting of States Parties shall be convened by the Secretary-General of the United Nations within one year of entry into force of this Convention. The subsequent meetings shall be convened by the Secretary-General of the United Nations annually until the first Review Conference.

3. States not party to this Convention, as well as the United Nations, other relevant international organisations or institutions, regional organisations, the International Committee of the Red Cross, the International Federation of Red Cross and Red Crescent Societies and relevant non-governmental organisations may be invited to attend these meetings as observers in accordance with the agreed rules of procedure.

## **Article 12**

### *Review Conferences*

1. A review Conference shall be convened by the Secretary-General of the United Nations five years after the entry into force of this Convention. Further Review Conferences shall be convened by the Secretary-General of the United Nations if so requested by one or more States Parties, provided that the interval between Review Conferences shall in no case be less than five years. All States Parties to this Convention shall be invited to each Review Conference.

2. The purpose of the Review Conference shall be:

- a. To review the operation and status of this Convention;
- b. To consider the need for and the interval between further Meetings of States Parties referred to in paragraph 2 of Article 11 of this Convention; and
- c. To take decisions on submissions of States Parties as provided for in Articles 3 and 4 of this Convention.

3. States not party to this Convention, as well as the United Nations, other relevant international organisations or institutions, regional organisations, the International Committee of the Red Cross, the International Federation of Red Cross and Red Crescent Societies and relevant non-governmental organisations may be invited to attend each Review Conference as observers in accordance with the agreed rules of procedure.

## Article 13

### *Amendments*

1. At any time after its entry into force any State Party may propose amendments to this Convention. Any proposal for an amendment shall be communicated to the Secretary-General of the United Nations, who shall circulate it to all States Parties and shall seek their views on whether an Amendment Conference should be convened to consider the proposal. If a majority of the States Parties notify the Secretary-General of the United Nations no later than 90 days after its circulation that they support further consideration of the proposal, the Secretary-General of the United Nations shall convene an Amendment Conference to which all States Parties shall be invited.
2. States not party to this Convention, as well as the United Nations, other relevant international organisations or institutions, regional organisations, the International Committee of the Red Cross, the International Federation of Red Cross and Red Crescent Societies and relevant non-governmental organisations may be invited to attend each Amendment Conference as observers in accordance with the agreed rules of procedure.
3. The Amendment Conference shall be held immediately following a Meeting of States Parties or a Review Conference unless a majority of the States Parties request that it be held earlier.
4. Any amendment to this Convention shall be adopted by a majority of two-thirds of the States Parties present and voting at the Amendment Conference. The Depositary shall communicate any amendment so adopted to all States.
5. An amendment to this Convention shall enter into force for States Parties that have accepted the amendment on the date of deposit of acceptances by a majority of the States which were Parties at the date of adoption of the amendment. Thereafter it shall enter into force for any remaining State Party on the date of deposit of its instrument of acceptance.

## Article 14

### *Costs and administrative tasks*

1. The costs of the Meetings of States Parties, the Review Conferences and the Amendment Conferences shall be borne by the States Parties and States not party to this Convention participating therein, in accordance with the United Nations scale of assessment adjusted appropriately.
2. The costs incurred by the Secretary-General of the United Nations under Articles 7 and 8 of this Convention shall be borne by the States Parties in accordance with the United Nations scale of assessment adjusted appropriately.

3. The performance by the Secretary-General of the United Nations of administrative tasks assigned to him or her under this Convention is subject to an appropriate United Nations mandate.

## **Article 15**

### *Signature*

This Convention, done at Dublin on 30 May 2008, shall be open for signature at Oslo by all States on 3 December 2008 and thereafter at United Nations Headquarters in New York until its entry into force.

## **Article 16**

### *Ratification, acceptance, approval or accession*

1. This Convention is subject to ratification, acceptance or approval by the Signatories.
2. It shall be open for accession by any State that has not signed the Convention.
3. The instruments of ratification, acceptance, approval or accession shall be deposited with the Depositary.

## **Article 17**

### *Entry into force*

1. This Convention shall enter into force on the first day of the sixth month after the month in which the thirtieth instrument of ratification, acceptance, approval or accession has been deposited.
2. For any State that deposits its instrument of ratification, acceptance, approval or accession after the date of the deposit of the thirtieth instrument of ratification, acceptance, approval or accession, this Convention shall enter into force on the first day of the sixth month after the date on which that State has deposited its instrument of ratification, acceptance, approval or accession.

## **Article 18**

### *Provisional application*

Any State may, at the time of its ratification, acceptance, approval or accession, declare that it will apply provisionally Article 1 of this Convention pending its entry into force for that State.

## **Article 19**

### *Reservations*

The Articles of this Convention shall not be subject to reservations.

## **Article 20**

### *Duration and withdrawal*

1. This Convention shall be of unlimited duration.
2. Each State Party shall, in exercising its national sovereignty, have the right to withdraw from this Convention. It shall give notice of such withdrawal to all other States Parties, to the Depositary and to the United Nations Security Council. Such instrument of withdrawal shall include a full explanation of the reasons motivating withdrawal.
3. Such withdrawal shall only take effect six months after the receipt of the instrument of withdrawal by the Depositary. If, however, on the expiry of that six-month period, the withdrawing State Party is engaged in an armed conflict, the withdrawal shall not take effect before the end of the armed conflict.

## **Article 21**

### *Relations with States not party to this Convention*

1. Each State Party shall encourage States not party to this Convention to ratify, accept, approve or accede to this Convention, with the goal of attracting the adherence of all States to this Convention.
2. Each State Party shall notify the governments of all States not party to this Convention, referred to in paragraph 3 of this Article, of its obligations under this Convention, shall promote the norms it establishes and shall make its best efforts to discourage States not party to this Convention from using cluster munitions.

3. Notwithstanding the provisions of Article 1 of this Convention and in accordance with international law, States Parties, their military personnel or nationals, may engage in military cooperation and operations with States not party to this Convention that might engage in activities prohibited to a State Party.

4. Nothing in paragraph 3 of this Article shall authorise a State Party:

- a. To develop, produce or otherwise acquire cluster munitions;
- b. To itself stockpile or transfer cluster munitions;
- c. To itself use cluster munitions; or
- d. To expressly request the use of cluster munitions in cases where the choice of munitions used is within its exclusive control.

## **Article 22**

### *Depositary*

The Secretary-General of the United Nations is hereby designated as the Depositary of this Convention.

## **Article 23**

### *Authentic texts*

The Arabic, Chinese, English, French, Russian and Spanish texts of this Convention shall be equally authentic.